

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 1 czerwca 2016 r.

Poz. 1839

UCHWAŁA Nr XI/142/2016 RADY GMINY DOBR CZ

z dnia 26 kwietnia 2016 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dobrcz.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446), art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1-4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777), na wniosek Wójta Gminy Dobrcz, Rada Gminy Dobrcz uchwala, co następuje:

§ 1. Mając na celu realizację procesu rewitalizacji wyznacza się na terenie Gminy Dobrcz obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

§ 2. Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji, o których jest mowa w § 1 stanowią tereny znajdujące się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, zaawansowanych procesów starzenia się ludności, niewystarczającej samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych, niskiego udziału w życiu publicznym, a także występowania zjawisk o charakterze technicznym.

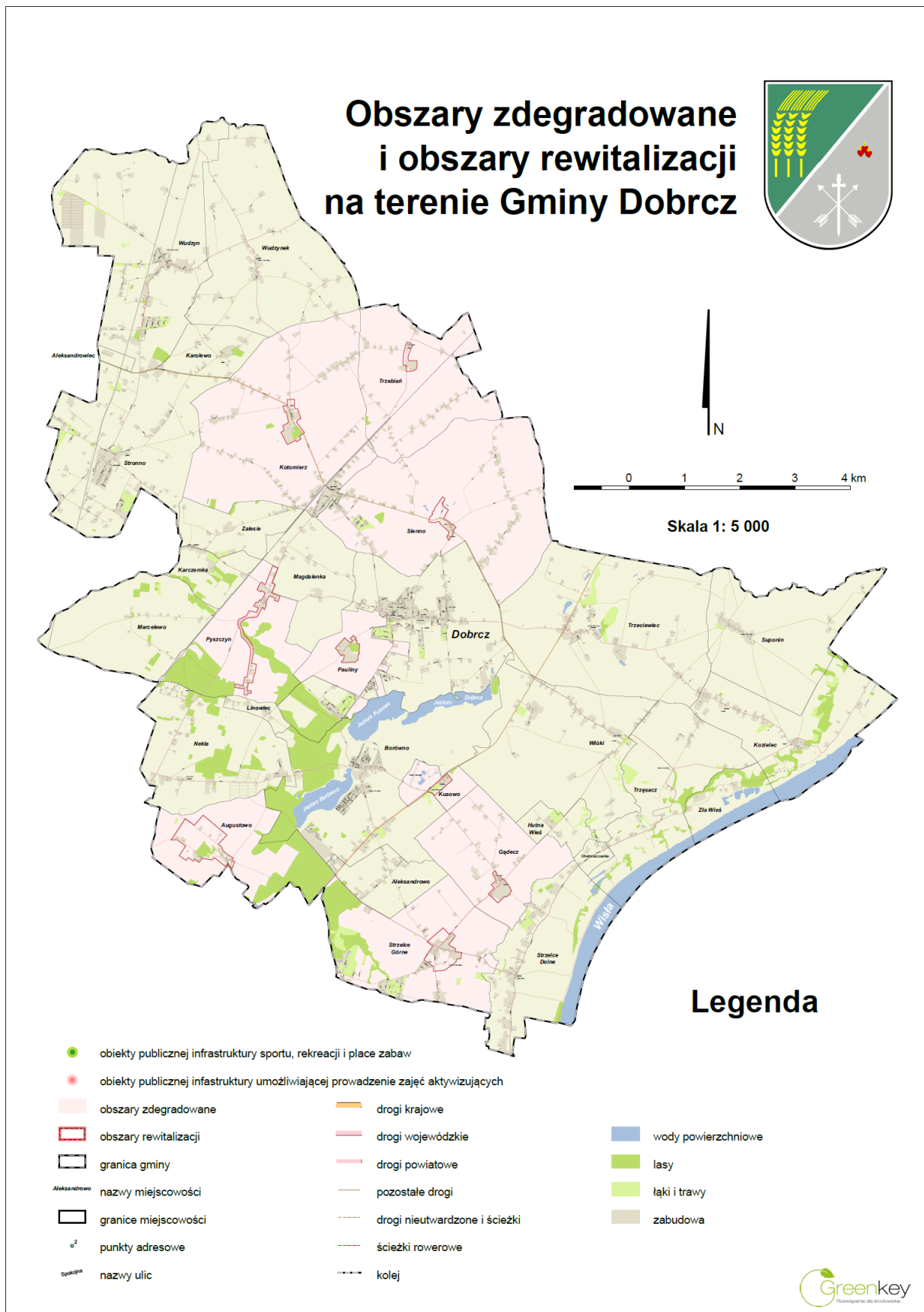
§ 3. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji dla Gminy Dobrcz został oznaczony w granicach określonych w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobrcz.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przewodniczący
Rady Gminy
Halina Pietrzak

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XI/142/2016
Rady Gminy Dobrcz
z dnia 26 kwietnia 2016 r.

Zamawiający:
Gmina Dobrcz
Urząd Gminy w Dobrczu
ul. Długa 50
86-022 Dobrcz

Wykonawca:
Green Key
ul. Nowy Świat 10a/15
60-583 Poznań
www.greenkey.pl

**Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru
rewitalizacji na terenie Gminy Dobrcz**

Kierownik projektu:
mgr Joanna Masiota-Tomaszewska

Autorzy opracowania:
mgr Andrzej Karkowski
mgr Joanna Walkowiak

I. WSTĘP

1.1. PODSTAWY PRAWNE WRAZ Z UZASADNIENIEM KONIECZNOŚCI OPRACOWANIA DIAGNOZY NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY DOBR CZ

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 poz. 1777), określiła zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Samorządy otrzymały podstawę prawną do podjęcia kompleksowych działań służących rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne wobec czego Gmina Dobrcz przystąpiła do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dobrcz. W celu opracowania diagnoz służących: wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu albo zmianie gminnego programu rewitalizacji oraz ocenie aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dobrcz Wójt Gminy zobowiązany jest przeprowadzić analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Wniosek o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zawiera wskazanie granic tych obszarów wykonane na mapie w skali co najmniej 1:5000, sporządzonej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2015 r. poz. 520, ze zm.).

Do wniosku załącza się diagnozę, potwierdzającą spełnienie przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia. Niniejszy załącznik do Uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dobrcz jest wypełnieniem obowiązku sporządzenia diagnozy.

Przed złożeniem wniosku, o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Wójt Gminy Dobrcz przeprowadza konsultacje społeczne projektu przedmiotowej uchwały, oraz wprowadza do niego zmiany wynikające z przeprowadzonych konsultacji. O rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz formach,

w jakich będą prowadzone, powiadamia się nie później niż w terminie 7 dni przed dniem ich przeprowadzenia, w sposób zapewniający udział w nich możliwie szerokiego grona interesariuszy, co najmniej poprzez obwieszczenie, ogłoszenie w sposób zwyczajowo przyjęty oraz ogłoszenie na stronie Gminy Dobrcz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Formami konsultacji społecznych są: zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie Gminy Dobrcz w Biuletynie Informacji Publicznej. Dodatkowo konsultacje społeczne prowadzi się z wykorzystaniem co najmniej dwóch z wymienionych form tj.: spotkania, debaty, warsztaty, spacer studyjny, ankiety, wywiady, wykorzystanie grup przedstawicielskich lub zbieranie uwag ustnych.

Prezentowana w niniejszym dokumencie diagnoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi zarówno w Ustawie z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777) jak i „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 r. (MliR/H 2014-2020/20(01)/07/2015). Zgodnie z zapisami wymienionych dokumentów diagnoza opierać powinna się na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim zjawiska i problemy społeczne na opisywanym obszarze.

Niniejsza diagnoza nawiązuje również do Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (Toruń, 27 stycznia 2016 r.). Projekt zasad regionalnych w zakresie rewitalizacji stanowi zestaw informacji i reguł opracowywania programów rewitalizacji, mających wesprzeć gminy województwa kujawsko-pomorskiego w tworzeniu dobrych programów, prowadzących do faktycznej odnowy społecznej i gospodarczej obszarów problemowych w sytuacji, gdy jednym ze źródeł finansowania ma być Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. „Zasady programowania...” zawierają również listę wskaźników dla identyfikacji stanu kryzysowego w miejscowościach, z których skorzystano podczas opracowania diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji terenie Gminy Dobrcz.

1.3. METODA OPRACOWYWANIA DIAGNOZY Z UWZGLĘDNIENIEM PRZYJĘTYCH WSKAŹNIKÓW DELIMITACJI

Dla potrzeb opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na cele sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dobrcz określono listę potencjalnych wskaźników. Służą one przedstawieniu przestrzennego zróżnicowania Gminy Dobrcz biorąc pod uwagę cechy wskazujące na kumulację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

Zgodnie z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (Toruń, 27 stycznia 2016 r.), delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarach wiejskich odbywa się poprzez wskazanie miejscowości wykazujących stan kryzysowy, a wskazanie obszaru rewitalizacji będzie zależne od wybranego celu rewitalizacji. Za obszar zdegradowany uważa się całą miejscowość, w której stwierdzono występowanie stanu kryzysowego.

Do obszaru zdegradowanego należy zaliczyć miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- na terenie miejscowości identyfikuje się co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami spośród tych, które określone zostały na liście wskaźników stanu kryzysowego na obszarach wiejskich. Jednocześnie wskaźniki te powinny przyjmować w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla gminy,
- na terenie miejscowości znajdują się przestrzenie zdegradowane lub gmina może zaproponować inne kryterium reprezentujące przynajmniej jedną ze sfer (negatywne zjawisko), o których mowa przy definicji stanu kryzysowego.

Dla poszczególnych miejscowości można posłużyć się takimi samymi lub różnymi kryteriami (wyborem wskaźników), jednak zgodnie z zasadami określonymi powyżej.

Obszar zdegradowany może stanowić jedna miejscowość lub kilka miejscowości.

Jednocześnie gmina może sama zaproponować autorski zestaw kryteriów (minimum dwóch), na podstawie których obiektywnie wskaże obszar rewitalizacji, na którym prowadzone będą działania rewitalizacyjne.

Lista wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy (w przypadku Gminy Dobrcz dla miejscowości) zaproponowana w Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu

ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (Toruń, 27 stycznia 2016 r.) jest ograniczona. Wskaźniki, które mogą być wykorzystane dla obszarów wiejskich, dotyczą przede wszystkim strefy społecznej, w ramach której wyznaczono cechy szczegółowe tj.:

- a) zaawansowanie procesu starzenia się ludności:
 - wskaźnik nr 1 - udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
 - wskaźnik nr 2 - stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- b) problemy rynku pracy:
 - wskaźnik nr 3 - udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
 - wskaźnik nr 4 - stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
 - wskaźnik nr 5 - udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze,
- c) samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych:
 - wskaźnik nr 6 - udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
 - wskaźnik nr 7 - udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze,
 - wskaźnik nr 8 - udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze,
- d) poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym:
 - wskaźnik nr 9 - na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym brak publicznej infrastruktury sportu lub publicznej infrastruktury rekreacji lub publicznych placów zabaw,
 - wskaźnik nr 10 - na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym nie funkcjonuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska – lub ich placówki filialne),
- e) skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym oraz aktywność edukacyjna młodzieży w wieku 13-18 lat:
 - wskaźnik nr 11 - miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego).

Dodatkowo w celu poznania opinii interesariuszy rewitalizacji przed opracowaniem niniejszej diagnozy przeprowadzono spotkania i konsultacje społeczne.

W dniu 01.12.2015 r. w Urzędzie Gminy Dobrcz odbyło się spotkanie organizacyjne dotyczące opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dobrcz. W spotkaniu wzięli udział pracownicy Urzędu Gminy, Radni Gminy Dobrcz, Sołtysi oraz przedstawiciele firmy Green Key z Poznania, która we współpracy z Gminą Dobrcz podjęła się opracowania przedmiotowej dokumentacji. Podczas spotkania zaprezentowano wstępny harmonogram działań w zakresie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dobrcz, omówiono podstawy prawne dotyczące rewitalizacji oraz możliwości w zakresie pozyskiwania danych i materiałów informacyjnych. Następnie przeprowadzono ankietę oraz dyskusję dotyczącą podstawowych problemów w zakresie rewitalizacji na terenie Gminy Dobrcz.

II. PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1. ŚRODOWISKO

Gmina Dobrcz położona jest w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie bydgoskim. Jednostka zajmuje obszar o powierzchni 130 km².

Sieć osadniczą Gminy tworzą 32 miejscowości.

Ryc. 1. Położenie Gminy Dobrcz na tle gmin powiatu bydgoskiego
Źródło: dobrcz.info.pl

Gmina Dobrcz jest gminą rolniczą. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni opisywanego obszaru wynosi 82,45%. Udział gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych razem to 7,6%.

Tabela 1. Użytkowanie gruntów na terenie Gminy Dobrcz

Forma użytkowania	Powierzchnia (ha)	Udział %
powierzchnia ogółem	13 007	100,00
powierzchnia lądowa	12 648	97,24
użytki rolne razem	10 724	82,45
użytki rolne - grunty orne	9 422	72,44
użytki rolne - sady	262	2,01
użytki rolne - łąki trwałe	539	4,14
użytki rolne - pastwiska trwałe	194	1,49
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	251	1,93
użytki rolne - grunty pod rowami	56	0,43
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	990	7,61
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	857	6,59
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	133	1,02
grunty pod wodami razem	359	2,76
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	216	1,66
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	143	1,10
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	598	4,60
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	176	1,35
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	4	0,03
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	21	0,16
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	7	0,05
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	18	0,14
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne – drogi	319	2,45
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne – kolejowe	51	0,39
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne – inne	2	0,02
użytki ekologiczne	21	0,16
nieużytki	315	2,42

Źródło: GUS, dane za rok 2014

Ryc. 3. Udział poszczególnych grup ekonomicznych ludności Gminy Dobrcz
Źródło: opracowanie własne

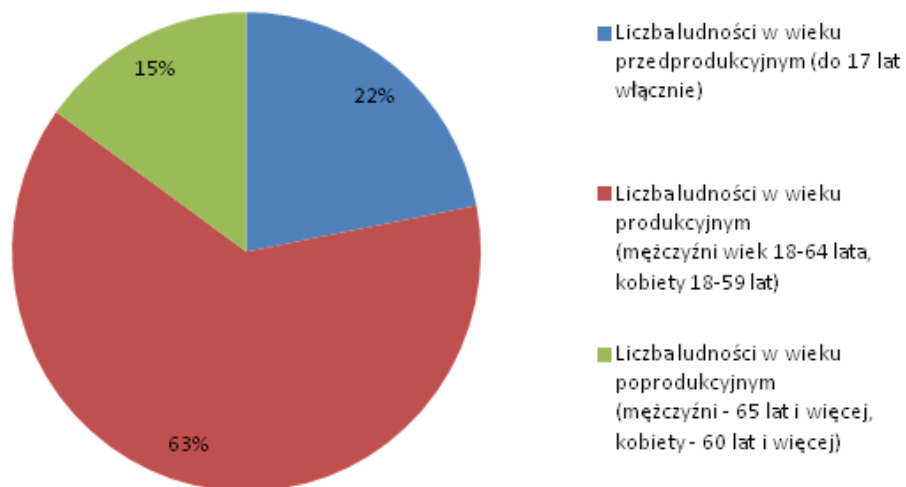

Tabela 2. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Dobrcz

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat włącznie)	Liczba ludności w wieku produkcyjnym (mężczyźni wiek 18-64 lata, kobiety 18-59 lat)			Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej)			Liczba gospodarstw domowych ogółem
				kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem	
1.	Aleksandrowiec	101	20	35	40	75	3	3	6	39
2.	Aleksandrowo	182	47	48	60	108	18	9	27	58
3.	Augustowo	204	57	61	69	130	12	5	17	62
4.	Borówno	638	161	197	206	403	47	27	74	175
5.	Chełmszczanka	7	0	3	2	5	1	1	2	2
6.	Dobrcz	1 646	376	523	517	1 040	158	72	230	452
7.	Gądecz	274	60	87	89	176	26	12	38	68
8.	Hutna Wieś	41	6	15	15	30	4	1	5	12
9.	Karczemka	79	17	26	25	51	8	3	11	20
10.	Karolewo	117	18	33	46	79	16	4	20	40
11.	Kotomierz	1037	207	306	336	642	127	61	188	379
12.	Kozielec	197	41	58	62	120	26	10	36	68
13.	Kusowo	468	89	131	158	289	65	25	90	151
14.	Linówiec	42	9	13	15	28	2	3	5	10
15.	Magdalena	114	23	41	38	79	8	4	12	40
16.	Marcelewo	68	11	17	32	49	5	3	8	20
17.	Nekla	288	87	83	91	174	17	10	27	90
18.	Pauliny	182	39	47	62	109	23	11	34	48
19.	Pyszczyń	129	25	35	48	83	14	7	21	32
20.	Sienno	699	136	207	238	445	81	37	118	184
21.	Stronno	848	180	250	292	542	88	38	126	230
22.	Strzelce Dolne	203	38	58	71	129	26	10	36	60
23.	Strzelce Górne	719	168	213	259	472	52	27	79	190
24.	Suponin	165	42	42	60	102	15	6	21	49
25.	Trzebień	279	54	85	90	175	31	19	50	70
26.	Trzeciewiec	487	104	137	157	294	64	25	89	122
27.	Trzęsacz	244	46	73	78	151	32	15	47	75
28.	Włóki	240	62	65	79	144	22	12	34	62
29.	Wudzyn	846	192	243	273	516	92	46	138	248

30.	Wudzynek	328	67	98	109	207	33	21	54	84
31.	Zalesie	116	28	35	38	73	10	5	15	32
32.	Zła Wieś	12	1	4	4	8	2	1	3	3
RAZEM GMINA DOBRZCZ		11 000	2 411	3 269	3 659	6 928	1 128	533	1 661	3 175

Źródło: Urząd Gminy Dobrcz

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się widoczną, rosnącą tendencję w zmianach liczby ludności Gminy Dobrcz. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na przestrzeni lat 2005-2014 liczba faktycznych mieszkańców Gminy Dobrcz wzrosła o 1 848 osób, tj. około 20%. Wskaźnik zaludnienia w granicach administracyjnych analizowanej jednostki wynosi 85 osób/km² i jest niższy niż średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego (116 osób/km²), jednak wyższy niż dla powiatu bydgoskiego (80 osób/km²).

2.3.2. Przyrost naturalny

Przyrost naturalny na terenie gminy Dobrcz wynosi 3,5 osoby na 1 000 ludności. Wartość ta dla powiatu bydgoskiego wynosi 2,3 osoby na 1 000 ludności, natomiast dla całego województwa kujawsko-pomorskiego jest ujemny i wynosi -1,2 osoby na 1 000 ludności.

2.3.3. Struktura ekonomiczna

Na terenie Gminy Dobrcz największy jest udział osób w wieku produkcyjnym i wynosi on 63,8%. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 21,6%, a osób w wieku poprodukcyjnym 14,6%.

Dane o strukturze ekonomicznej ludności, według danych z 2014 roku pochodzących z GUS-u pozwalają na wyliczenie wskaźników obciążenia demograficznego i porównanie ich do danych dla powiatu bydgoskiego i województwa kujawsko-pomorskiego, tj.:

- 1) Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym:
 - wskaźnik dla Gminy Dobrcz: 56,7,
 - wskaźnik dla powiatu bydgoskiego: 54,8
 - wskaźnik dla województwa kujawsko-pomorskiego: 58,1.
- 2) Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym:
 - wskaźnik dla Gminy Dobrcz: 67,4,
 - wskaźnik dla powiatu bydgoskiego: 70,1
 - wskaźnik dla województwa kujawsko-pomorskiego: 100,4.
- 3) Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym:
 - wskaźnik dla Gminy Dobrcz: 22,8,
 - wskaźnik dla powiatu bydgoskiego: 22,6
 - wskaźnik dla województwa kujawsko-pomorskiego 29,1.

2.5. GOSPODARKA

Biorąc pod uwagę dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (stan na rok 2014), na terenie Gminy Dobrcz działa 954 podmiotów gospodarczych.

Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według sekcji PKD

Sekcja	Ogółem Gmina
Ogółem	954
W sekcji A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	33
W sekcji B - górnictwo i wydobywanie	3
W sekcji C - przetwórstwo przemysłowe	100
W sekcji D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1
W sekcji E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	9
W sekcji F - budownictwo	115
W sekcji G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	247
W sekcji H - transport, gospodarka magazynowa	51
W sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	24
W sekcji J - informacja i komunikacja	21
W sekcji K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa	33
W sekcji L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	25

W sekcji M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	75
W sekcji N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	26
W sekcji O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8
W sekcji P – edukacja	36
W sekcji Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna	46
W sekcji R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	13
W sekcji S – pozostała działalność usługowa	88
W sekcji T - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych (klasyfikacja PKD 2007)

Na terenie Gminy Dobrcz najbardziej rozwiniętą działalnością gospodarczą jest handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Istotne znaczenie mają również takie działalności jak działalność budownictwo i przetwórstwo przemysłowe.

2.6. ROLNICTWO

Podstawową formą użytkowania terenu Gminy Dobrcz jest użytkowanie rolnicze, gdyż użytki rolne zajmują około 82,45 % powierzchni analizowanej jednostki.

Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego (GUS, 2010) na terenie Gminy istnieje 721 gospodarstw rolnych. Gospodarstwa bardzo małe, do 1 ha (włącznie) gruntów, stanowią 22,9% ogólnej liczby gospodarstw. Gospodarstwa większe, o powierzchni 1-5 ha stanowią około 25,4% wszystkich gospodarstw. Natomiast gospodarstwa średniej wielkości od 5 do 15 ha stanowią 29,1%, a duże o powierzchni 15 ha i więcej to około 22,6% wszystkich gospodarstw rolnych na terenie opisywanego obszaru. W powierzchni zasiewów dominują zboża, mniejszy jest udział rzepaku i rzepiku. Struktura pogłowie zwierząt gospodarskich wskazuje na duży udział gospodarstw zajmujących się hodowlą trzody chlewnej i bydła.

2.7. TURYSTYKA I REKREACJA

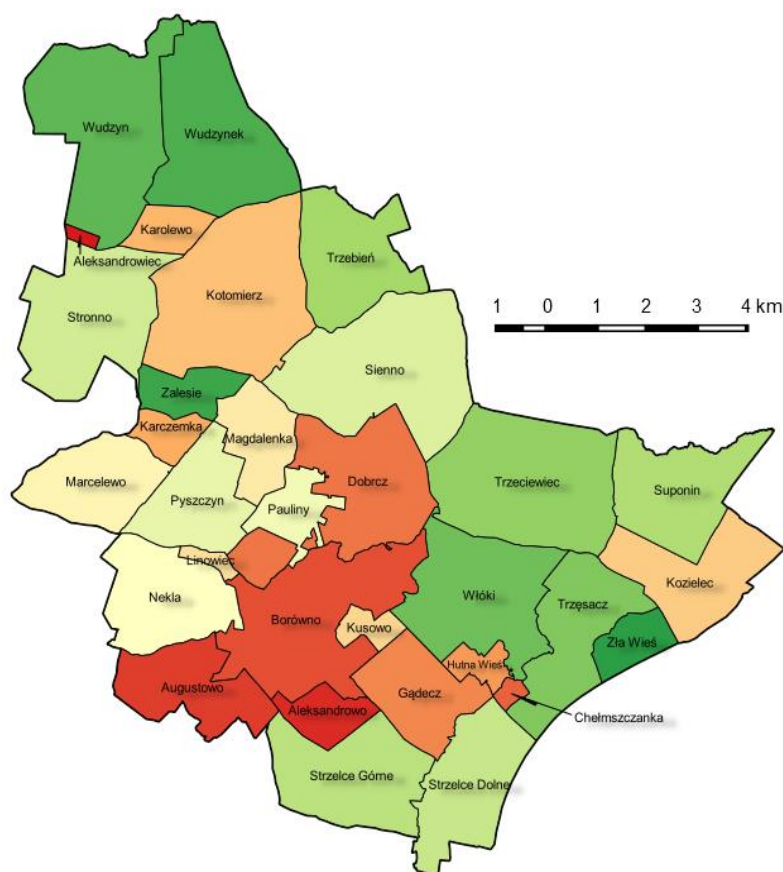
Potencjał Gminy Dobrcz opiera się uzupełniających się wzajemnie walorach środowiska przyrodniczego oraz kulturowego. Tereny te są podstawą rozwoju turystyki krajoznawczej, rekreacyjnej i wypoczynkowej. Z przyrodniczego punktu widzenia najistotniejsze znaczenie ma położenie wzdłuż doliny Wisły oraz występowanie form ochrony przyrody. Przez opisywany teren przebiegają szlaki turystyczne: szlak nadwiślański i szlak jezior koronowskich.

Tereny te posiadają także wysokie walory turystyczne także ze względu na liczne zachowane do dzisiaj zabytki, np. dworek w Trzęsacz, Gądeczu i Kotomierzu, czy dwór w Strzelcach Górnych i Trzebieniu. Warto odwiedzić kościół pw. św. Marii Magdaleny we Włókach i oficynę dworską w Karolewie.

III. DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH – ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Obszar zdegradowany to obszar, w którym zidentyfikowano stan kryzysowy, tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujący z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej. Na etapie sporządzania diagnozy, powoduje to konieczność określenia, które miejscowości wchodzące w skład Gminy Dobrcz, charakteryzują się kumulacją problemów.

Diagnozę występowania stanu kryzysowego w gminie można przeprowadzić w podziale na miejscowości lub na sołectwa. Zdecydowano, że najodpowiedniejszą formą jest analiza czynników występujących na terenie każdej miejscowości. Ponieważ najbardziej szczegółowy podział Gminy Dobrcz jest dostępny w odniesieniu do obrębów ewidencyjnych, które nie zawsze odpowiadają podziałowi na sołectwa lub miejscowości, na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono możliwie dokładny podział obszaru na miejscowości. Pomocny w tym zakresie był rejestr Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej pod nazwą „Zbiory danych państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju warstwa PRG - punkty adresowe” według stanu na 17 grudnia 2015. Wyniki przeprowadzonego podziału przedstawiono w formie ryciny.

Ryc. 4. Podział Gminy Dobrcz na miejscowości będące przedmiotem analizy
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3.1. ZAAWANSOWANIE PROCESU STARZENIA SIĘ LUDNOŚCI

Zgodnie z raportem GUS „Prognoza ludności do 2050 roku dla powiatów i miast na prawach powiatu województwa kujawsko-pomorskiego według prognozowanych zmian demograficznych powiatów w województwie kujawsko-pomorskim w 2050 r. w porównaniu ze stanem w 2013 r. zauważyć można, że jedynie w dwóch powiatach przewiduje się wzrost liczby mieszkańców: w bydgoskim – o 32,4% i toruńskim – o 32,0%. W pozostałych powiatach oraz we wszystkich miastach na prawach powiatu ludności będzie ubywać.

Zauważa się, że w wyniku zmian liczby ludności w poszczególnych grupach wieku nastąpi pogłębienie starzenia się ludności wyrażone współczynnikiem starości demograficznej rozumianym jako udział grupy ludności wieku 65 lat i więcej w ogólnej populacji, a także indeksem starości we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu.

W niniejszym rozdziale poddano analizie stosunek poszczególnych grup ekonomicznych ludności, zgodnie z założeniem, że ludność w wieku przedprodukcyjnym obejmuje osoby w wieku 0 do 17 lat; ludność w wieku produkcyjnym – osoby od 18 lat do wieku emerytalnego (60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni), a ludność w wieku poprodukcyjnym – osoby powyżej wieku emerytalnego. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym oraz ludność w wieku poprodukcyjnym.

3.1.1. Wskaźnik nr 1 - udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

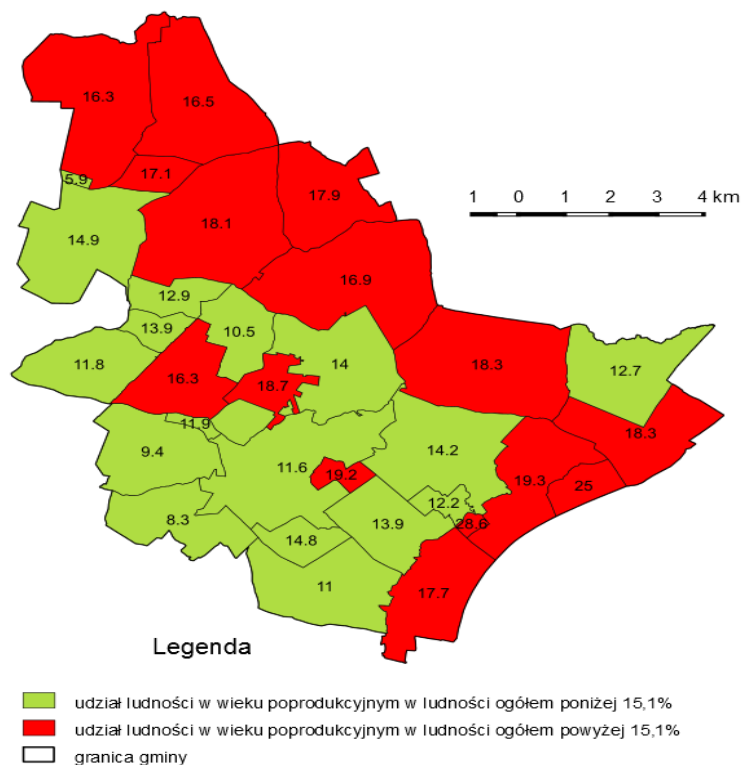
Wskaźnik obrazujący udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze jest bardzo istotnym wskaźnikiem demograficznym. Pozwala ocenić stosunek grupy osób będących w wieku emerytalnym (dla kobiet – powyżej 60 lat, dla mężczyzn – powyżej 65 lat) do liczebności pozostałych grup wiekowych. Im więcej osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, tym mniej korzystna struktura ekonomiczna społeczeństwa, świadcząca o jego starzeniu się społeczeństwa.

Tabela 4. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie Gminy Dobrcz

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej)			Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem
			kobiety	mężczyźni	razem	
1.	Aleksandrowiec	101	3	3	6	5,9
2.	Aleksandrowo	182	18	9	27	14,8
3.	Augustowo	204	12	5	17	8,3
4.	Borówno	638	47	27	74	11,6
5.	Chelmszczanka	7	1	1	2	28,6
6.	Dobrcz	1 646	158	72	230	14,0
7.	Gądecz	274	26	12	38	13,9
8.	Hutna Wieś	41	4	1	5	12,2
9.	Karczemka	79	8	3	11	13,9
10.	Karolewo	117	16	4	20	17,1
11.	Kotomierz	1037	127	61	188	18,1
12.	Kozielec	197	26	10	36	18,3
13.	Kusowo	468	65	25	90	19,2
14.	Linówek	42	2	3	5	11,9
15.	Magdalenka	114	8	4	12	10,5
16.	Marcelewo	68	5	3	8	11,8
17.	Nekla	288	17	10	27	9,4
18.	Pauliny	182	23	11	34	18,7
19.	Pyszczyń	129	14	7	21	16,3
20.	Sienno	699	81	37	118	16,9
21.	Stronno	848	88	38	126	14,9
22.	Strzelce Dolne	203	26	10	36	17,7
23.	Strzelce Górne	719	52	27	79	11,0
24.	Suponin	165	15	6	21	12,7
25.	Trzebień	279	31	19	50	17,9
26.	Trzeciewiec	487	64	25	89	18,3
27.	Trzęsacz	244	32	15	47	19,3
28.	Włóki	240	22	12	34	14,2
29.	Wudzyn	846	92	46	138	16,3
30.	Wudzynek	328	33	21	54	16,5
31.	Zalesie	116	10	5	15	12,9
32.	Zła Wieś	12	2	1	3	25,0
RAZEM GMINA DOBRCZ		11 000	1 128	533	1 661	15,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

W świetle zebranych danych, udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie Gminy Dobrcz wynosi 15,1%. W 15 miejscowościach wskaźnik ten jest wyższy niż średnia, dlatego wskazane miejscowości zostały uznane za będące w stanie kryzysowym ze względu na udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem. Oznaczono je w tabeli tłem pomarańczowym. Graficzne przedstawienie danych ilustruje rycina.

Ryc. 5. Udział procentowy ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3.1.1. Wskaźnik nr 2 - stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Wskaźnik obrazujący udział ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze pozwala ocenić stosunek grupy osób będących w wieku emerytalnym (dla kobiet – powyżej 60 lat, dla mężczyzn – powyżej 65 lat) do liczebności osób będących w wieku produkcyjnym.

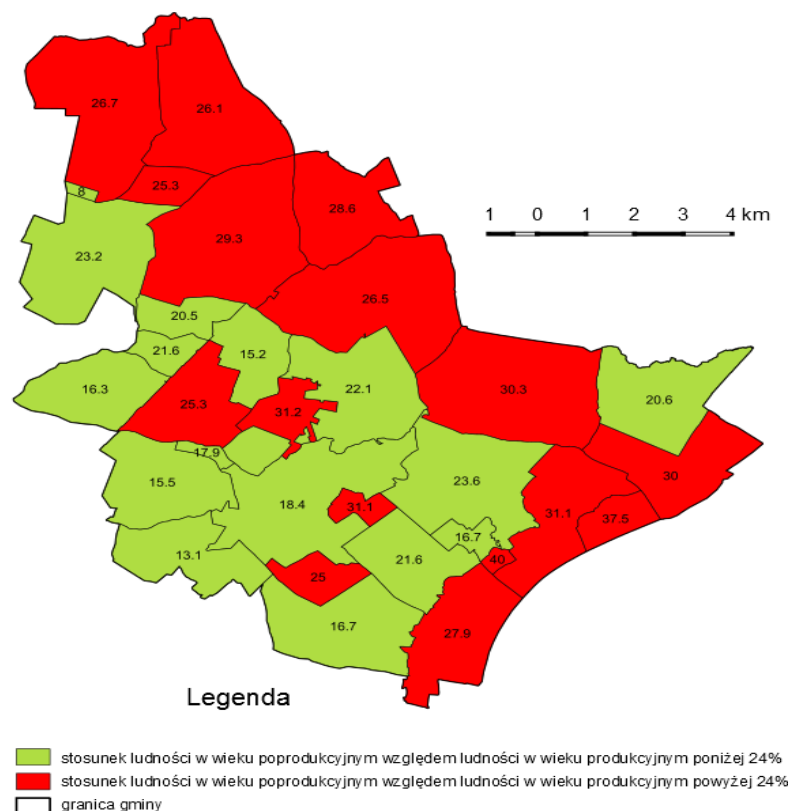
Tabela 5. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Dobrcz

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności w wieku produkcyjnym (mężczyźni wiek 18-64 lata, kobiety 18-59 lat)			Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej)			Stosunek (udział %) ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym
		kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem	
1.	Aleksandrowiec	35	40	75	3	3	6	8,0
2.	Aleksandrowo	48	60	108	18	9	27	25,0
3.	Augustowo	61	69	130	12	5	17	13,1
4.	Borówno	197	206	403	47	27	74	18,4
5.	Chełmszczanka	3	2	5	1	1	2	40,0
6.	Dobrcz	523	517	1 040	158	72	230	22,1
7.	Gądecz	87	89	176	26	12	38	21,6
8.	Hutna Wieś	15	15	30	4	1	5	16,7
9.	Karczemka	26	25	51	8	3	11	21,6
10.	Karolewo	33	46	79	16	4	20	25,3
11.	Kotomierz	306	336	642	127	61	188	29,3
12.	Kozielec	58	62	120	26	10	36	30,0
13.	Kusowo	131	158	289	65	25	90	31,1
14.	Linówek	13	15	28	2	3	5	17,9
15.	Magdalenka	41	38	79	8	4	12	15,2

16.	Marcelewo	17	32	49	5	3	8	16,3
17.	Nekla	83	91	174	17	10	27	15,5
18.	Pauliny	47	62	109	23	11	34	31,2
19.	Pyszczyń	35	48	83	14	7	21	25,3
20.	Sienno	207	238	445	81	37	118	26,5
21.	Stronno	250	292	542	88	38	126	23,2
22.	Strzelce Dolne	58	71	129	26	10	36	27,9
23.	Strzelce Górne	213	259	472	52	27	79	16,7
24.	Suponin	42	60	102	15	6	21	20,6
25.	Trzebień	85	90	175	31	19	50	28,6
26.	Trzeciewiec	137	157	294	64	25	89	30,3
27.	Trzęsacz	73	78	151	32	15	47	31,1
28.	Włóki	65	79	144	22	12	34	23,6
29.	Wudzyn	243	273	516	92	46	138	26,7
30.	Wudzynek	98	109	207	33	21	54	26,1
31.	Zalesie	35	38	73	10	5	15	20,5
32.	Zła Wieś	4	4	8	2	1	3	37,5
RAZEM GMINA DOBRZCZ		3 269	3 659	6 928	1 128	533	1 661	24,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Dobrzec wynosi 24%. Najniższy jest w miejscowości Chełmszczanka, gdzie osiąga 40%, najniższy natomiast we wsi Aleksandrowiec. Miejscowości, w których wskaźnik ten jest niekorzystny, to znaczy stosunek osób w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym jest wyższy niż średnia dla Gminy, tj. 24,0% oznaczono kolorem pomarańczowym. Wyniki analizy przedstawiono również w formie ryciny.

Ryc. 6. Stosunek (udział procentowy) ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3.2. PROBLEMY RYNKU PRACY

Zgodnie z danymi GUS stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce wyniosła na koniec 2014 roku 11,4% i była niższa niż wskaźnik dla województwa kujawsko-pomorskiego, kształtujący się na poziomie 15,5% oraz dla powiatu bydgoskiego, która osiągnęła 11,8%.

3.2.1. Wskaźnik nr 3 - udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy, według stanu na 30.11.2015 r. na terenie Gminy Dobrcz zarejestrowanych było 309 bezrobotnych. Największa ilość osób była zarejestrowana z następujących miejscowości: Dobrcz (43 osoby), Kotomierz (28 osób), Wudzyn (25 osób), Sienno (23 osoby).

Tabela 6. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Dobrcz

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności w wieku produkcyjnym (mężczyźni wiek 18-64 lata, kobiety 18-59 lat)			Liczba bezrobotnych ogółem	Udział (%) bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
		kobiety	mężczyźni	razem		
1.	Aleksandrowiec	35	40	75	0	0,0
2.	Aleksandrowo	48	60	108	3	2,8
3.	Augustowo	61	69	130	15	11,5
4.	Borówno	197	206	403	11	2,7
5.	Chełmszczanka	3	2	5	0	0,0
6.	Dobrcz	523	517	1 040	43	4,1
7.	Gądecz	87	89	176	11	6,3
8.	Hutna Wieś	15	15	30	2	6,7
9.	Karczemka	26	25	51	0	0,0
10.	Karolewo	33	46	79	3	3,8
11.	Kotomierz	306	336	642	28	4,4
12.	Kozielec	58	62	120	3	2,5
13.	Kusowo	131	158	289	14	4,8
14.	Linówek	13	15	28	0	0,0
15.	Magdalenka	41	38	79	7	8,9
16.	Marcelewo	17	32	49	1	2,0
17.	Nekla	83	91	174	8	4,6
18.	Pauliny	47	62	109	7	6,4
19.	Pyszczyń	35	48	83	10	12,0
20.	Sienno	207	238	445	23	5,2
21.	Stronno	250	292	542	21	3,9
22.	Strzelce Dolne	58	71	129	6	4,7
23.	Strzelce Górne	213	259	472	20	4,2
24.	Suponin	42	60	102	3	2,9
25.	Trzebień	85	90	175	10	5,7
26.	Trzeciewiec	137	157	294	12	4,1
27.	Trzęsacz	73	78	151	4	2,6
28.	Włoki	65	79	144	4	2,8
29.	Wudzyn	243	273	516	25	4,8
30.	Wudzynek	98	109	207	14	6,8
31.	Zalesie	35	38	73	1	1,4
32.	Zła Wieś	4	4	8	0	0,0
RAZEM GMINA DOBR CZ		3 269	3 659	6 928	309	4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy

Legenda

- udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym poniżej 4,5%
- udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym powyżej 4,5%
- granica gminy

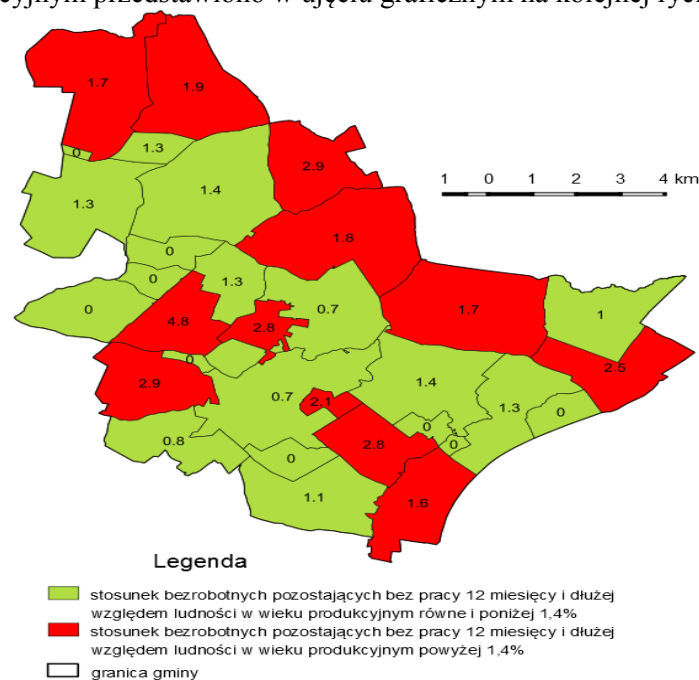
Lp.	Miejscowość	Liczba ludności w wieku produkcyjnym (mężczyźni wiek 18-64 lata, kobiety 18-59 lat)			Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Stosunek (udział %) bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
		kobiety	mężczyźni	razem		
1.	Aleksandrowiec	35	40	75	0	0,0
2.	Aleksandrowo	48	60	108	0	0,0
3.	Augustowo	61	69	130	1	0,8
4.	Borówno	197	206	403	3	0,7
5.	Chełmszczanka	3	2	5	0	0,0
6.	Dobrcz	523	517	1 040	7	0,7
7.	Gądecz	87	89	176	5	2,8
8.	Hutna Wieś	15	15	30	0	0,0
9.	Karczemka	26	25	51	0	0,0

10.	Karolewo	33	46	79	1	1,3
11.	Kotomierz	306	336	642	9	1,4
12.	Kozielec	58	62	120	3	2,5
13.	Kusowo	131	158	289	6	2,1
14.	Linówek	13	15	28	0	0,0
15.	Magdalenka	41	38	79	1	1,3
16.	Marcelewo	17	32	49	0	0,0
17.	Nekla	83	91	174	5	2,9
18.	Pauliny	47	62	109	3	2,8
19.	Pyszczyń	35	48	83	4	4,8
20.	Sienno	207	238	445	8	1,8
21.	Stronno	250	292	542	7	1,3
22.	Strzelce Dolne	58	71	129	2	1,6
23.	Strzelce Górne	213	259	472	5	1,1
24.	Suponin	42	60	102	1	1,0
25.	Trzebień	85	90	175	5	2,9
26.	Trzeciewiec	137	157	294	5	1,7
27.	Trzęsacz	73	78	151	2	1,3
28.	Włóki	65	79	144	2	1,4
29.	Wudzyn	243	273	516	9	1,7
30.	Wudzynek	98	109	207	4	1,9
31.	Zalesie	35	38	73	0	0,0
32.	Zła Wieś	4	4	8	0	0,0
RAZEM GMINA DOBRZCZ		3 269	3 659	6 928	98	1,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy

Stosunek (udział %) bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Dobrcz wynosi 1,4%. Na terenie 12 miejscowości osiąga wartość wyższą niż średnia dla całej Gminy, wobec czego oznaczone jednostki zostały wskazane do objęcia działaniami pomocowymi.

Stosunek (udział procentowy) osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym przedstawiono w ujęciu graficznym na kolejnej rycinie.

Ryc. 8. Stosunek (udział procentowy) osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3.2.3. Wskaźnik nr 5 - udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

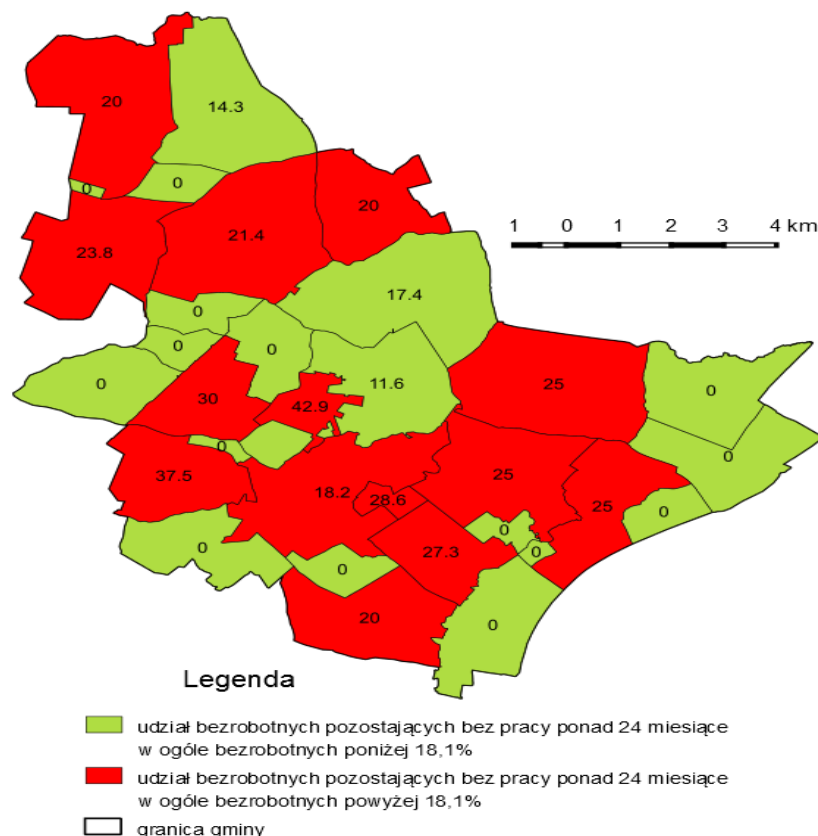
Na terenie Gminy Dobrcz funkcjonuje również długotrwale bezrobocie, przejawiające się pozostawianiem bez pracy co najmniej 24 miesiące. Liczba takich bezrobotnych ogółem to 56, z czego 6 osób w Kotomierzu i po 5 osób w Dobrczu, Stronnie i Wudzynie.

Tabela 8. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na terenie Gminy Dobrcz

Lp.	Miejscowość	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
1.	Aleksandrowiec	0	0	-
2.	Aleksandrowo	3	0	0,0
3.	Augustowo	15	0	0,0
4.	Borówno	11	2	18,2
5.	Chełmszczanka	0	0	-
6.	Dobrcz	43	5	11,6
7.	Gądecz	11	3	27,3
8.	Hutna Wieś	2	0	0,0
9.	Karczemka	0	0	-
10.	Karolewo	3	0	0,0
11.	Kotomierz	28	6	21,4
12.	Kozielec	3	0	0,0
13.	Kusowo	14	4	28,6
14.	Linówek	0	0	-
15.	Magdalenka	7	0	0,0
16.	Marcelewo	1	0	0,0
17.	Nekla	8	3	37,5
18.	Pauliny	7	3	42,9
19.	Pyszczyń	10	3	30,0
20.	Sienno	23	4	17,4
21.	Stronno	21	5	23,8
22.	Strzelce Dolne	6	0	0,0
23.	Strzelce Górne	20	4	20,0
24.	Suponin	3	0	0,0
25.	Trzebień	10	2	20,0
26.	Trzeciewiec	12	3	25,0
27.	Trzęsacz	4	1	25,0
28.	Włóki	4	1	25,0
29.	Wudzyn	25	5	20,0
30.	Wudzynek	14	2	14,3
31.	Zalesie	1	0	0,0
32.	Zła Wieś	0	0	-
RAZEM GMINA DOBR CZ		309	56	18,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy

Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na terenie Gminy Dobrcz wynosi ogółem 18,1%. Największy jest w miejscowości Pauliny, gdzie przekroczył 40%. Dla 14 miejscowości wskaźnik przekracza średnią dla Gminy Dobrcz. Zostały one zaznaczone w tabeli tłem pomarańczowym. Rozmieszczenie przestrzenne badanego zjawiska przedstawiono na kolejnej rycinie.

Ryc. 9. Stosunek (udział procentowy) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na terenie Gminy Dobrcz

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3.3. SAMOWYSTARCZALNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI I GOSPODARSTW DOMOWYCH

W celu oszacowania samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych, pozyskano dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrczu, który jest jednostką budżetową Gminy. GOPS realizuje zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz osób i rodzin, które nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji w jakiej się znalazły wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Głównym celem placówki jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Analizując sprawozdanie z działalności GOPS w Dobrczu za rok 2014 należy stwierdzić, że pomoc udzielana była w formie pieniężnej, w naturze i usługach. Świadczenia miały charakter stały, okresowy lub jednorazowy. Działalność Ośrodka nastawiona była na ich usamodzielnienie życiowe oraz integrację ze środowiskiem. Kontynuowano pracę opartą o aktywne formy czyli: kontrakty socjalne z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji, prace społecznie użyteczne, szkolenia zawodowe, spotkania z psychologiem. Realizowano wsparcie rodzin przez asystenta rodziny, w celu wzmocnienia rodziny w jej funkcjonowaniu. Osobom wymagającym wsparcia w codziennych czynnościach przyznawano usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania lub w ośrodkach wsparcia oraz domach pomocy społecznej. W 2014 roku pomoc udzielana była z powodu trudnej sytuacji życiowej, przy spełnieniu ustawowego kryterium dochodowego, które wynosiło:

- dla osoby samotnie gospodarującej 542 zł,
- dla osoby w rodzinie 456 zł.

Tabela 9. Powody przyznania pomocy przez GOPS w 2014 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	269	840
sieroctwo	5	20
bezdomność	11	15
potrzeba ochrony macierzyństwa	83	419
w tym: wielodzietność	39	247
bezrobocie	177	572
niepełnosprawność	101	286
długotrwała lub ciężka choroba	128	398
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	56	219
przemoc w rodzinie	5	27
alkoholizm	58	129
Trudności w przystosowaniu do życia w rodzinie po opuszczeniu zakładu karnego	11	17
Zdarzenie losowe	5	16

Źródło: sprawozdanie z działalności GOPS w Dobrczu za rok 2014

3.3.1. Wskaźnik nr 6 - udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Grupę wskaźników dotyczących samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych otwiera wskaźnik dotyczący udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. Wskaźnik wyraźnie opisuje jaką część ludności w poszczególnych miejscowościach nie jest w stanie funkcjonować samodzielnie, bez pomocy GOPS. Fakt ten został scharakteryzowany biorąc pod uwagę dane o ilości gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz liczbie osób pobierających zasiłki.

Tabela 10. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze terenie Gminy Dobrcz

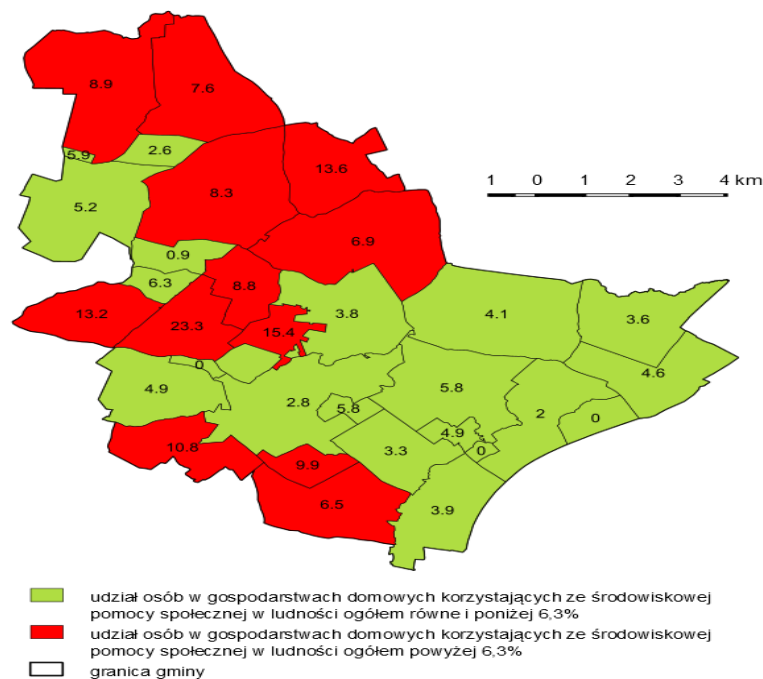
Lp.	Miejscowość	Liczba gospodarstw domowych ogółem	Liczba ludności ogółem	Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (w znaczeniu: pobierających zasiłki)	Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem
1.	Aleksandrowiec	39	101	3	6	5,9
2.	Aleksandrowo	58	182	7	18	9,9
3.	Augustowo	62	204	9	22	10,8
4.	Borówno	175	638	10	18	2,8
5.	Chelmszczanka	2	7	0	0	0,0
6.	Dobrcz	452	1 646	32	63	3,8
7.	Gądecz	68	274	3	9	3,3
8.	Hutna Wieś	12	41	2	2	4,9
9.	Karczemka	20	79	2	5	6,3
10.	Karolewo	40	117	2	3	2,6
11.	Kotomierz	379	1037	43	86	8,3
12.	Kozielec	68	197	5	9	4,6
13.	Kusowo	151	468	12	27	5,8
14.	Linówek	10	42	0	0	0,0
15.	Magdalenka	40	114	7	10	8,8

16.	Marcelewo	20	68	5	9	13,2
17.	Nekla	90	288	8	14	4,9
18.	Pauliny	48	182	13	28	15,4
19.	Pyszczyń	32	129	11	30	23,3
20.	Sienno	184	699	29	48	6,9
21.	Stronno	230	848	17	44	5,2
22.	Strzelce Dolne	60	203	5	8	3,9
23.	Strzelce Górne	190	719	23	47	6,5
24.	Suponin	49	165	4	6	3,6
25.	Trzebień	70	279	20	38	13,6
26.	Trzeciewiec	122	487	16	20	4,1
27.	Trzęsacz	75	244	3	5	2,0
28.	Włoki	62	240	9	14	5,8
29.	Wudzyn	248	846	38	75	8,9
30.	Wudzynek	84	328	13	25	7,6
31.	Zalesie	32	116	1	1	0,9
32.	Zła Wieś	3	12	0	0	0,0
RAZEM GMINA DOBRZCZ		3 175	11 000	352	690	6,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrczu

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrczu (dane z dnia 21.12.2015 r.) liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wyniosła 352, co stanowi około 11% ogólnej liczby gospodarstw domowych. Na podstawie danych o ilości osób pobierających zasiłki przyjęto, że liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (w znaczeniu: pobierających zasiłki) wynosi 690 osób. Średni udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem wynosi 6,3%, przy czym najwyższy jest w miejscowości Pyszczyń. Wszystkie 12 miejscowości, które charakteryzują się wysokim udziałem liczby osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej zaznaczono w tabeli tłem pomarańczowym.

Udział procentowy osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w ujęciu poszczególnych miejscowości przedstawiono w formie ryciny.

Ryc. 10. Udział procentowy osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3.3.2. Wskaźnik nr 7 - udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze

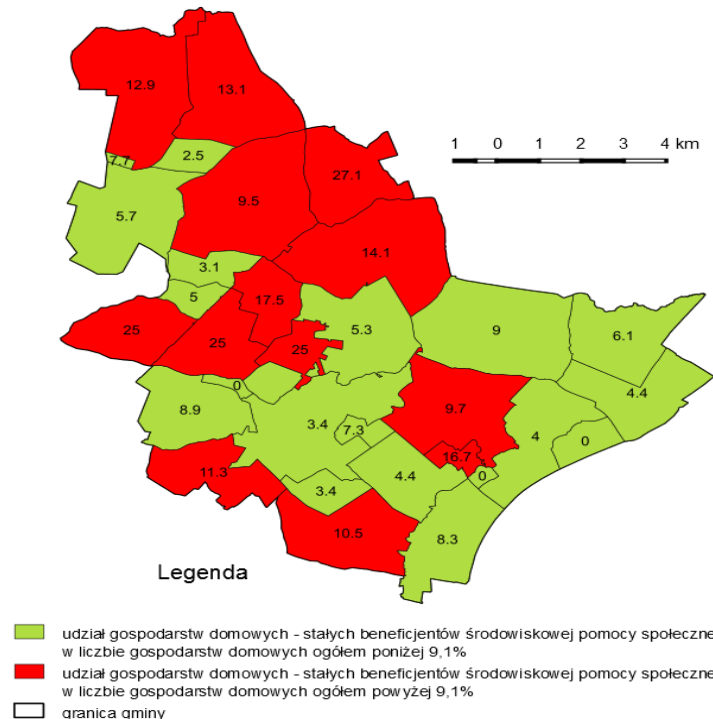
Wskaźnik nr 7 odnosi się do liczby gospodarstw domowych będących stałymi beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie gospodarstw. Zgodnie z danymi GOPS w Dobrczu liczba gospodarstw domowych wynosi 3 175 sztuk, z czego 352 gospodarstwa są objęte środowiskową pomocą społeczną, co stanowi około 11%. Należy przy tym podkreślić, że 82% gospodarstw korzystających z pomocy GOPS w Dobrczu, korzysta z niej w sposób ciągły. Poniżej przedstawiono ilość i udział stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie gospodarstw domowych.

Tabela 11. Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na terenie Gminy Dobrcz

Lp.	Miejscowość	Liczba gospodarstw domowych ogółem	Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej	Udział (%) gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze
1.	Aleksandrowiec	39	3	3	7,7
2.	Aleksandrowo	58	7	2	3,4
3.	Augustowo	62	9	7	11,3
4.	Borówno	175	10	6	3,4
5.	Chełmszczanka	2	0	0	0,0
6.	Dobrcz	452	32	24	5,3
7.	Gądecz	68	3	3	4,4
8.	Hutna Wieś	12	2	2	16,7
9.	Karczemka	20	2	1	5,0
10.	Karolewo	40	2	1	2,5
11.	Kotomierz	379	43	36	9,5
12.	Kozielec	68	5	3	4,4
13.	Kusowo	151	12	11	7,3
14.	Linówek	10	0	0	0,0
15.	Magdalenka	40	7	7	17,5
16.	Marcelewo	20	5	5	25,0
17.	Nekla	90	8	8	8,9
18.	Pauliny	48	13	12	25,0
19.	Pyszczyń	32	11	8	25,0
20.	Sienno	184	29	26	14,1
21.	Stronno	230	17	13	5,7
22.	Strzelce Dolne	60	5	5	8,3
23.	Strzelce Górne	190	23	20	10,5
24.	Suponin	49	4	3	6,1
25.	Trzebień	70	20	19	27,1
26.	Trzeciewiec	122	16	11	9,0
27.	Trzęsacz	75	3	3	4,0
28.	Włoki	62	9	6	9,7
29.	Wudzyn	248	38	32	12,9
30.	Wudzynek	84	13	11	13,1
31.	Zalesie	32	1	1	3,1
32.	Zła Wieś	3	0	0	0,0
RAZEM GMINA DOBR CZ		3 175	352	289	9,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrczu

Na obszarze Gminy Dobrcz udział (%) gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych wynosi 9,1%. Najmniej korzystny wskaźnik występuje w Trzebieńcu. Bardzo wysoki wskaźnik osiągnęły również Marcelowo, Pyszczyń i Pauliny. Ogółem powyżej średniej dla Gminy Dobrcz znalazło się 12 miejscowości. Ich rozmieszczenie zobrazowano w formie graficznej.

Ryc. 11. Udział procentowy gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3.3.3. Wskaźnik nr 8 - udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze

Na terenie Gminy Dobrcz liczba dzieci w wieku do 17 lat wynosi 2 411. W tej grupie osób znajduje się 665 dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. Szczegółowe dane dotyczące udziału dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w wieku do lat 17 przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 12. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na terenie Gminy Dobrcz

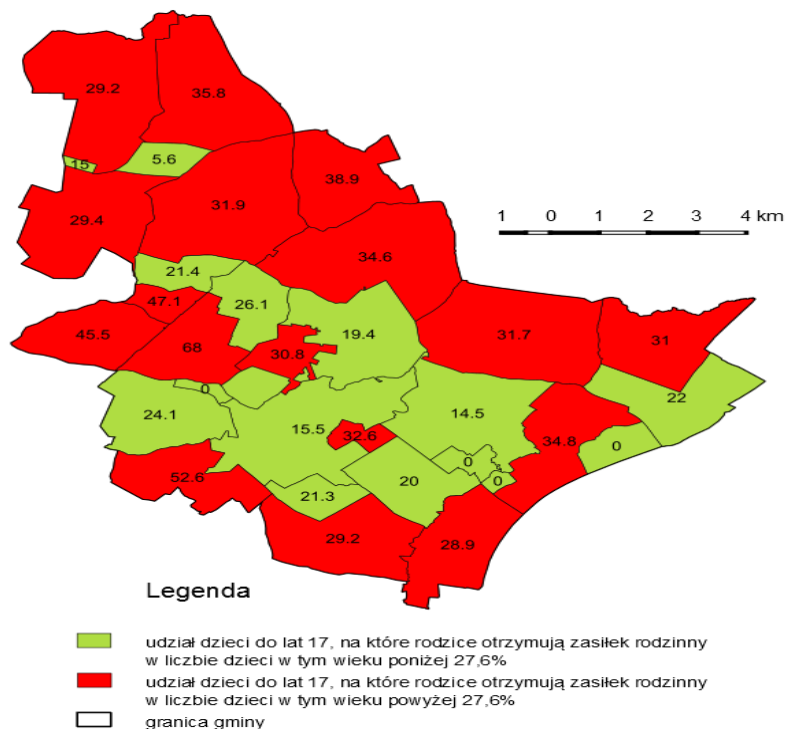
Lp.	Miejscowość	Liczba dzieci w wieku do 17 lat ogółem	Liczba dzieci do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku
1.	Aleksandrowiec	20	3	15,0
2.	Aleksandrowo	47	10	21,3
3.	Augustowo	57	30	52,6
4.	Borówno	161	25	15,5
5.	Chełmszczanka	0	0	-
6.	Dobrcz	376	73	19,4
7.	Gądecz	60	12	20,0
8.	Hutna Wieś	6	0	0,0
9.	Karczemka	17	8	47,1
10.	Karolewo	18	1	5,6
11.	Kotomierz	207	66	31,9
12.	Kozielec	41	9	22,0

13.	Kusowo	89	29	32,6
14.	Linówiec	9	0	0,0
15.	Magdalenka	23	6	26,1
16.	Marcelewo	11	5	45,5
17.	Nekla	87	21	24,1
18.	Pauliny	39	12	30,8
19.	Pyszczyń	25	17	68,0
20.	Sienno	136	47	34,6
21.	Stronno	180	53	29,4
22.	Strzelce Dolne	38	11	28,9
23.	Strzelce Górne	168	49	29,2
24.	Suponin	42	13	31,0
25.	Trzebień	54	21	38,9
26.	Trzeciewiec	104	33	31,7
27.	Trzęsacz	46	16	34,8
28.	Włóki	62	9	14,5
29.	Wudzyn	192	56	29,2
30.	Wudzynek	67	24	35,8
31.	Zalesie	28	6	21,4
32.	Zła Wieś	1	0	0,0
RAZEM GMINA DOBRZĄ		2 411	665	27,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzcu

Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku dla Gminy Dobrzą wynosi 27,6%. Bardzo zły stan w tym zakresie zaobserwowano w miejscowościach Pyszczyń i Augustowo, gdzie rodzice pobierają zasiłek rodzinny na ponad połowę dzieci w wieku do lat 17.

Przestrzenne rozmieszczenie badanego zjawiska przedstawiono na kolejnej rycinie.

Ryc. 12. Udział procentowy dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3.4. POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM

W celu prezentacji poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym zebrano informacje dotyczące lokalizacji na terenie analizowanej jednostki miejsc:

- publicznej infrastruktury sportu lub publicznej infrastruktury rekreacji lub publicznych placów zabaw,
- publicznej infrastruktury umożliwiającej prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska – lub ich placówki filialne).

3.3.1. Wskaźnik nr 9 - na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym brak publicznej infrastruktury sportu lub publicznej infrastruktury rekreacji lub publicznych placów zabaw.

Jednym ze wskaźników określających poziom uczestnictwa z życia publicznym i kulturalnym zaproponowanym na liście wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy jest stwierdzenie czy na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym występuje publiczna infrastruktura sportu lub publiczna infrastruktury rekreacji lub publiczne place zabaw. Brak wymienionych obiektów stanowi podstawę do kwalifikacji danej miejscowości do zagrożonej wykluczeniem z uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Tabela 13. Wskaźnik obrazujący czy na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym brak publicznej infrastruktury sportu lub publicznej infrastruktury rekreacji lub publicznych placów zabaw

Lp.	Miejscowość	Czy na terenie miejscowości występuje publiczna infrastruktura sportu (boisko), rekreacji ? (tak/nie)	Czy na terenie miejscowości występują publiczne place zabaw? (tak/nie)	Czy na terenie miejscowości występuje publiczna infrastruktura sportu, rekreacji lub publiczne place zabaw? (tak/nie)	Czy w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym występuje publiczna infrastruktura sportu, rekreacji lub publiczne place zabaw? (tak/nie)
1.	Aleksandrowiec	nie	nie	nie	nie
2.	Aleksandrowo	nie	nie	nie	nie
3.	Augustowo	nie	nie	nie	nie
4.	Borówno	tak	tak	tak	tak
5.	Chełmszczanka	nie	nie	nie	nie
6.	Dobrcz	tak	tak	tak	tak
7.	Gądecz	nie	tak	tak	tak
8.	Hutna Wieś	nie	nie	nie	tak (Gądecz)
9.	Karczemka	nie	nie	nie	tak (Zalesie)
10.	Karolewo	tak	nie	tak	tak
11.	Kotomierz	tak	tak	tak	tak
12.	Kozielec	tak	nie	tak	tak
13.	Kusowo	tak	tak	tak	tak
14.	Linówiec	nie	nie	nie	tak (Dobrcz)
15.	Magdalenka	nie	nie	nie	tak (Kotomierz)
16.	Marcelewo	nie	nie	nie	nie
17.	Nekla	nie	tak	tak	tak
18.	Pauliny	nie	nie	nie	tak (Dobrcz)
19.	Pyszczyn	nie	nie	nie	nie
20.	Sienno	tak	tak	tak	tak
21.	Stronno	tak	tak	tak	tak
22.	Strzelce Dolne	nie	tak	tak	tak

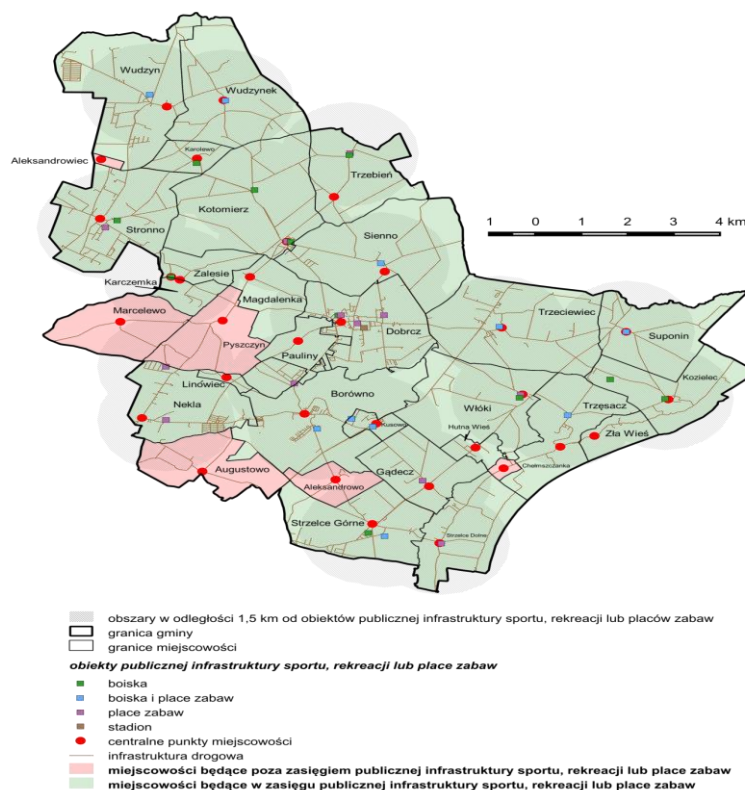
23.	Strzelce Górne	tak	tak	tak	tak
24.	Suponin	tak	tak	tak	tak
25.	Trzebień	tak	tak	tak	tak
26.	Trzeciewiec	tak	tak	tak	tak
27.	Trzęsacz	tak	tak	tak	tak
28.	Włóki	tak	tak	tak	tak
29.	Wudzyn	tak	tak	tak	tak
30.	Wudzynek	tak	tak	tak	tak
31.	Zalesie	tak	nie	tak	tak
32.	Zła Wieś	nie	nie	nie	tak (Trzęsacz)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Na terenie Gminy Dobrcz:

- boiska występują w następujących miejscowościach: Borówno, Dobrcz, Karolewo, Kotomierz, Kozielec, Kusowo, Sienno, Stronno, Strzelce Górne, Suponin, Trzebień, Trzeciewiec, Trzęsacz, Włóki, Wudzyn, Wudzynek, Zalesie,
- place zabaw zlokalizowane są w miejscowościach: Borówno, Dobrcz, Gądecz, Kotomierz, Kusowo, Nekla, Sienno, Stronno, Strzelce Górne, Strzelce Dolne, Suponin, Trzebień, Trzeciewiec, Trzęsacz, Włóki, Wudzyn, Wudzynek.

Dodatkowo trzy miejscowości z racji bliskości mają możliwość korzystania z publicznej infrastruktury sportu, rekreacji lub publicznych placów zabaw zlokalizowanych w miejscowościach sąsiednich. Dotyczy to miejscowości Hutna Wieś, której mieszkańcy mogą korzystać z placu zabaw w Gądeczu, mieszkańców Magdalenki korzystających z infrastruktury w Kotomierzu oraz wsi Pauliny, której mieszkańcy są w zasięgu oddziaływania obiektów zlokalizowanych w Dobrczu. Mieszkańcy Linówca mogą korzystać z boiska w Dobrczu, Karczemki z obiektu w Zalesiu, a osoby ze Złej Wsi znajdują się w odległości do 1,5 km od publicznej infrastruktury sportu i rekreacji w Trzęsaczu.

Ryc. 13. Wskaźnik obrazujący czy na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym nie funkcjonuje publiczna infrastruktura sportu lub publiczna infrastruktura rekreacji lub publiczne place zabaw

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3.3.2. Wskaźnik nr 10 - na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych nie funkcjonuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska – lub ich placówki filialne)

Zgodnie z zebranymi danymi świetlice wiejskie położone są na terenie wsi: Kotomierz, Sienno, Gądecz, Koźielec, Kusowo, Dobrcz, Nekla, Strzelce Dolne, Suponin, Trzebień, Trzeciewiec, Włóki, Wudzyn, Wudzynek, Zalesie.

Na terenie Gminy Dobrcz biblioteka i dom kultury występują jedynie w Dobrczu. Zgodnie z wytycznymi z listy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego (projekt Zasad programowania przedsięwzięć...), jeżeli w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych nie występuje publiczna infrastruktura sportu, rekreacji lub publiczne place zabaw, to obszar taki można zaliczyć do zagrożonego stanem kryzysowym. W celu graficznego przedstawienia zjawiska przedstawiono bufor 1,5 km wokół istniejących świetlic wiejskich, biblioteki i domu kultury. Jeśli centrum danej miejscowości znajduje się w odległości większej niż 1,5 km od wskazanych obiektów, to jest to podstawą do kwalifikacji takiej miejscowości jako zagrożonej wykluczeniem z uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Tabela 14. Wskaźnik obrazujący czy na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych nie funkcjonuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska – lub ich placówki filialne)

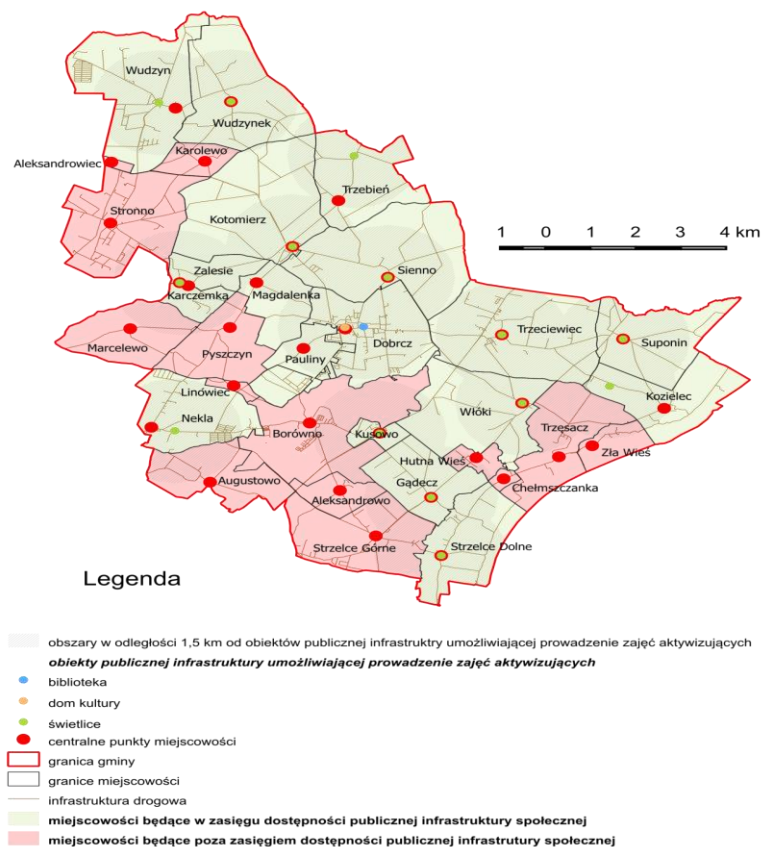
Lp.	Miejscowość	Czy na terenie miejscowości występuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska lub ich placówki filialne)? (tak/nie)	Czy w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych występuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska lub ich placówki filialne)? (tak/nie)
1.	Aleksandrowiec	nie	nie
2.	Aleksandrowo	nie	nie
3.	Augustowo	nie	nie
4.	Borówno	nie	nie
5.	Chełmszczanka	nie	nie
6.	Dobrcz	tak	tak
7.	Gądecz	tak	tak
8.	Hutna Wieś	nie	nie
9.	Karczemka	nie	tak (Zalesie)
10.	Karolewo	nie	nie
11.	Kotomierz	tak	tak
12.	Koźielec	tak	tak
13.	Kusowo	tak	tak
14.	Linówek	nie	nie
15.	Magdalenka	nie	tak (Kotomierz)
16.	Marcelewo	nie	nie
17.	Nekla	tak	tak
18.	Pauliny	nie	tak (Dobrcz)
19.	Pyszczyń	nie	nie
20.	Siemno	tak	tak
21.	Stronno	nie	nie
22.	Strzelce Dolne	tak	tak
23.	Strzelce Górne	nie	nie
24.	Suponin	tak	tak

25.	Trzebień	tak	tak
26.	Trzeciewiec	tak	tak
27.	Trzęsacz	nie	nie
28.	Włoki	tak	tak
29.	Wudzyn	tak	tak
30.	Wudzynek	tak	tak
31.	Zalesie	tak	tak
32.	Zła Wieś	nie	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Przeprowadzona analiza lokalizacji występowania publicznej infrastruktury umożliwiającej prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska lub ich placówki filialne) pozwala stwierdzić, że dostęp do takiej infrastruktury zapewniony jest w miejscowościach, gdzie takie obiekty są zlokalizowane oraz trzech dodatkowych. Mieszkańcy wsi Karczemka, Magdalenka i Pauliny są w zasięgu oddziaływania obiektów odpowiednio w Zalesiu, Kotomierzu i Dobrczu.

W formie graficznej przedstawiono rozmieszczenie publicznej infrastruktury umożliwiającej prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska – lub ich placówki filialne). Zweryfikowano również fakt czy na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych nie funkcjonuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska – lub ich placówki filialne)

Ryc. 14. Wskaźnik obrazujący czy na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych nie funkcjonuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska – lub ich placówki filialne)

Źródło: opracowanie własne

3.4. SKUTECZNOŚĆ KSZTAŁCENIA DZIECI NA POZIOMIE PODSTAWOWYM ORAZ AKTYWNOŚĆ EDUKACYJNA MŁODZIEŻY W WIEKU 13-18 LAT

Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym oraz aktywność edukacyjna młodzieży w wieku 13-18 lat oceniana jest poprzez jakość nauki pobieranej w szkołach, m.in. na podstawie wyników egzaminu szóstoklasistów oraz egzaminu na zakończenie gimnazjum.

3.3.1. Wskaźnik nr 11 – określenie czy miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego)

Zgodnie z danymi Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku w formie tabelarycznej przedstawiono wyniki sprawdzianu szóstoklasistów ze szkół zlokalizowanych na terenie Gminy Dobrcz.

Tabela 15. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2013

Nazwa szkoły	Liczba zdających	Wynik średni (w pkt)	Wynik średni (w %)
Szkoła Podstawowa w Kozielcu, Kozielec	8	30	74
Szkoła Podstawowa, Kotomierz	24	18	44
Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Górskiego, Dobrcz	29	25	63
Szkoła Podstawowa, Stronno	8	20	50
Szkoła Podstawowa, Borówno	9	29	73
Szkoła Podstawowa, Strzelce Górne	15	23	58
Szkoła Podstawowa, Wudzyn	17	18	46
Województwo kujawsko-pomorskie	19 253	24	60

Źródło: dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku

W roku 2013 na terenie województwa kujawsko-pomorskiego średni wynik egzaminu szóstoklasistów wyniósł 60%. Niższy niż przeciętny wynik osiągnęli uczniowie szkół podstawowych w Kotomierzu, Stronnie, Strzelcach Górnych i Wudzyne.

Tabela 16. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2014

Nazwa szkoły	Liczba zdających	Wynik średni (w pkt)	Wynik średni (w %)
Szkoła Podstawowa w Kozielcu, Kozielec	11	24	60
Szkoła Podstawowa, Kotomierz	22	23	57
Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Górskiego, Dobrcz	17	26	66
Szkoła Podstawowa, Stronno	10	23	58
Szkoła Podstawowa, Borówno	9	29	73
Szkoła Podstawowa, Strzelce Górne	8	24	61
Szkoła Podstawowa, Wudzyn	22	25	62
Województwo kujawsko-pomorskie	18 755	25	63

Źródło: dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku

Na terenie województwa kujawsko – pomorskiego średni wynik egzaminu szóstoklasistów w roku 2014 wyniósł 63%. Niższy od przeciętnego wynik osiągnęli uczniowie szkół podstawowych w Kozielcu, Kotomierzu, Stronnie, Strzelcach Górnych i Wudzyne.

Tabela 17. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2015

Nazwa szkoły	Liczba zdających	Cz. 1 Ogółem	Język angielski	Razem
		Wynik średni (w %)	Wynik średni (w %)	Wynik średni (w %)
Szkoła Podstawowa w Kozielcu, Kozielec	13	63	68	66
Szkoła Podstawowa, Kotomierz	22	56	75	65

Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Górskiego, Dobrcz	27	57	77	67
Szkoła Podstawowa, Borówno	15	66	80	73
Szkoła Podstawowa, Stronno	9	67	73	70
Szkoła Podstawowa, Strzelce Górne	10	67	85	76
Szkoła Podstawowa, Wudzyn	15	66	77	71
Województwo kujawsko-pomorskie	18 173	64	75	70

Źródło: dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku

Egzamin szóstoklasistów w roku 2015 odbył się według nowych zasad. Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego uśredniony wynik egzaminu szóstoklasistów wyniósł 70%. Niższy od przeciętnego wynik osiągnęli uczniowie szkół podstawowych w Kozielcu, Kotomierzu i Dobrczu.

Poniżej przedstawiono syntetyczne ujęcie wyników z trzech lat. Średni wynik egzaminu z danej szkoły zestawiono z wynikiem średnim dla województwa.

Tabela 18. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w latach 2013-2015 zestawione ze średnimi wynikami dla województwa

Nazwa szkoły	Wynik średni (w %)			
	2013	2014	2015	2013-2015
Szkoła Podstawowa w Kozielcu, Kozielec	74	60	66	66
Szkoła Podstawowa, Kotomierz	44	57	65	55
Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Górskiego, Dobrcz	63	66	67	65
Szkoła Podstawowa, Stronno	50	58	70	59
Szkoła Podstawowa, Borówno	73	73	73	73
Szkoła Podstawowa, Strzelce Górne	58	61	76	64
Szkoła Podstawowa, Wudzyn	46	62	71	59
Województwo kujawsko-pomorskie	60	63	70	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku

Kryterium szczegółowe zaliczania szkoły podstawowej do placówki o niskim poziomie kształcenia określana, że w przypadku gdy przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie. Zgodnie z takim założeniem szkoły w Kotomierzu, Stronnie i Wudzyń należą do szkół o niskim poziomie kształcenia. Wynik sprawdzianu wyniósł tam odpowiednio 55%, 59% i 59% przy średniej dla województwa na poziomie 64%.

Oznacza to, że miejscowości leżące w rejonie obsługi wymienionych szkół podstawowych spełniają kryterium objęcia ich działaniami rewitalizacyjnymi ze względu na niski poziom kształcenia.

Tabela 19. Przeciętny wynik egzaminu gimnazjalnego gimnazjów z terenu Gminy Dobrcz w porównaniu ze średnim wynikiem dla województwa

Nazwa gimnazjum	Rok	Liczba uczniów	GH-H	GH-P	GM-M	GM-P	GA-P	suma
Gimnazjum nr 1 im. Kazimierza Górskiego w Dobrczu	2013	58	58	59	48	57	64	57
	2014	63	56	58	40	48	57	52
	2015	57	65	62	47	49	70	59
	średnia	59	59	59	45	51	63	56
Gimnazjum nr 2 w Kotomierzu	2013	29	57	54	39	51	52	51
	2014	32	53	58	34	44	58	49
	2015	27	63	62	48	50	68	58
	średnia	29	57	58	40	48	59	52
Gimnazjum w Zespole Szkół w Wudzyń	2013	29	50	50	37	52	48	47
	2014	34	58	61	47	46	57	54
	2015	27	61	52	49	44	60	53
	średnia	30	56	55	44	48	55	52
Województwo kujawsko-	2013	21 149	56	61	46	57	60	56
	2014	20 019	68	65	45	50	64	58

pomorskie	2015	19 304	62	60	47	48	63	56
	średnia	20 157	62	62	46	52	62	57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji egzaminacyjnej w Gdańsku

GH-H - Egzamin gimnazjalny z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie;

GH-P - Egzamin gimnazjalny z zakresu języka polskiego,

GM-M - Egzamin gimnazjalny z zakresu matematyki,

GM-P - Egzamin gimnazjalny z zakresu przedmiotów przyrodniczych

GA-P - Egzamin gimnazjalny z zakresu języka angielskiego na poziomie podstawowym

Według kryterium szczegółowego, w przypadku gimnazjum, gdy przeciętny wynik egzaminu gimnazjalnego w danej szkole za ostatnie trzy lata jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie, placówkę zalicza się do placówek o niskim poziomie kształcenia.

Oznacza to, że wszystkie miejscowości leżące w rejonie obsługi wymienionych gimnazjów spełniają kryterium objęcia ich działaniami rewitalizacyjnymi ze względu na niski poziom kształcenia.

IV. PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ

4.1. PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ - ZAAWANSOWANIE PROCESU STARZENIA LUDNOŚCI

Na bazie przeprowadzonej w poprzednim rozdziale analizy wskaźnikowej, przeprowadzono podsumowanie zebranych wyników. Analizie poddano

- udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem,
- stosunek (udział %) ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym.

Tabela 20. Wskaźniki dla ujawnienia stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w ramach cech szczegółowych: zaawansowanie procesu starzenia ludności

Lp.	Miejscowość	Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	Stosunek (udział %) ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	Liczba czynników wskazujących na występowanie stanu kryzysowego
1.	Aleksandrowiec	5,9	8,0	0
2.	Aleksandrowo	14,8	25,0	1
3.	Augustowo	8,3	13,1	0
4.	Borówno	11,6	18,4	0
5.	Chełmszczanka	28,6	40,0	2
6.	Dobrcz	14,0	22,1	0
7.	Gądecz	13,9	21,6	0
8.	Hutna Wieś	12,2	16,7	0
9.	Karczemka	13,9	21,6	0
10.	Karolewo	17,1	25,3	2
11.	Kotomierz	18,1	29,3	2
12.	Kozielec	18,3	30,0	2
13.	Kusowo	19,2	31,1	2
14.	Linówek	11,9	17,9	0
15.	Magdalenka	10,5	15,2	0
16.	Marcelewo	11,8	16,3	0
17.	Nekla	9,4	15,5	0
18.	Pauliny	18,7	31,2	2
19.	Pyszczyń	16,3	25,3	2
20.	Sienno	16,9	26,5	2
21.	Stronno	14,9	23,2	0
22.	Strzelce Dolne	17,7	27,9	2
23.	Strzelce Górne	11,0	16,7	0
24.	Suponin	12,7	20,6	0

25.	Trzebień	17,9	28,6	2
26.	Trzeciewiec	18,3	30,3	2
27.	Trzęsacz	19,3	31,1	2
28.	Włóki	14,2	23,6	0
29.	Wudzyn	16,3	26,7	2
30.	Wudzynek	16,5	26,1	2
31.	Zalesie	12,9	20,5	0
32.	Zła Wieś	25,0	37,5	2
RAZEM GMINA DOBRZCZ		15,1	24,0	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Na terenie Gminy Dobrcz zdiagnozowano 31 czynników wskazujące na występowanie stanu kryzysowego. W większości wystąpiły one dwukrotnie to jest w maksymalnym wymiarze. Dotyczy to miejscowości Chełmszczanka, Karolewo, Kotomierz, Kozielec, Kusowo, Pauliny, Pyszczyń, Sienno, Strzelce Dolne, Trzebień, Trzeciewiec, Trzęsacz, Wudzyn, Wudzynek, Zła Wieś. Miejscowości te powinny zostać objęte działaniami zapobiegającymi pogłębianiu się procesu starzenia się ludności.

4.2. PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ - PROBLEMY RYNKU PRACY

W ramach badania problemów rynku pracy na terenie Gminy Dobrcz analizie poddano

- udział (%) bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- stosunek (udział %) bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze.

Tabela 21. Wskaźniki dla ujawnienia stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w ramach cech szczegółowych: problemy rynku pracy

Lp.	Miejscowość	Udział (%) bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek (udział %) bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Liczba czynników wskazujących na występowanie stanu kryzysowego
1.	Aleksandrowiec	0,0	0,0	-	0
2.	Aleksandrowo	2,8	0,0	0,0	0
3.	Augustowo	11,5	0,8	0,0	1
4.	Borówno	2,7	0,7	18,2	1
5.	Chełmszczanka	0,0	0,0	-	0
6.	Dobrcz	4,1	0,7	11,6	0
7.	Gądecz	6,3	2,8	27,3	3
8.	Hutna Wieś	6,7	0,0	0,0	1
9.	Karczemka	0,0	0,0	-	0
10.	Karolewo	3,8	1,3	0,0	0
11.	Kotomierz	4,4	1,4	21,4	1
12.	Kozielec	2,5	2,5	0,0	1
13.	Kusowo	4,8	2,1	28,6	3
14.	Linówek	0,0	0,0	-	0
15.	Magdalenka	8,9	1,3	0,0	1
16.	Marcelewo	2,0	0,0	0,0	0
17.	Nekla	4,6	2,9	37,5	3
18.	Pauliny	6,4	2,8	42,9	3
19.	Pyszczyń	12,0	4,8	30,0	3
20.	Sienno	5,2	1,8	17,4	2

21.	Stronno	3,9	1,3	23,8	1
22.	Strzelce Dolne	4,7	1,6	0,0	2
23.	Strzelce Górne	4,2	1,1	20,0	1
24.	Suponin	2,9	1,0	0,0	0
25.	Trzebień	5,7	2,9	20,0	3
26.	Trzeciewiec	4,1	1,7	25,0	2
27.	Trzęsacz	2,6	1,3	25,0	1
28.	Włóki	2,8	1,4	25,0	1
29.	Wudzyn	4,8	1,7	20,0	3
30.	Wudzynek	6,8	1,9	14,3	2
31.	Zalesie	1,4	0,0	0,0	0
32.	Zła Wieś	0,0	0,0	-	0
RAZEM GMINA DOBR CZ		4,5	1,4	18,1	39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy

Przeprowadzona analiza wykazała, że na terenie Gminy Dobrcz zdiagnozowano 39 wystąpień czynników wskazujące na występowanie stanu kryzysowego. Prowadzona diagnoza wykazała kumulację problemów rynku pracy w następujących miejscowościach: Gądecz, Kusowo, Nekla, Pauliny, Pyszczyń, Trzebień, Wudzyn. Wskazane obszary wymagają podjęcia działań na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy.

4.3. PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ - SAMOWYSTARCZALNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI I GOSPODARSTW DOMOWYCH

W ramach analizy samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych na terenie Gminy Dobrcz analizie poddano

- udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem,
- udział (%) gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze,
- udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku.

Tabela 22. Wskaźniki dla ujawnienia stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w ramach cech szczegółowych: samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych

Lp.	Miejscowość	Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Udział (%) gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze	Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku	Liczba czynników wskazujących na występowanie stanu kryzysowego
1.	Aleksandrowiec	5,9	7,7	15,0	0
2.	Aleksandrowo	9,9	3,4	21,3	1
3.	Augustowo	10,8	11,3	52,6	3
4.	Borówno	2,8	3,4	15,5	0
5.	Chełmszczanka	0,0	0,0	-	0
6.	Dobrcz	3,8	5,3	19,4	0
7.	Gądecz	3,3	4,4	20,0	0
8.	Hutna Wieś	4,9	16,7	0,0	1
9.	Karczemka	6,3	5,0	47,1	1
10.	Karolewo	2,6	2,5	5,6	0
11.	Kotomierz	8,3	9,5	31,9	3
12.	Kozielec	4,6	4,4	22,0	0
13.	Kusowo	5,8	7,3	32,6	1

14.	Linówek	0,0	0,0	0,0	0
15.	Magdalenka	8,8	17,5	26,1	2
16.	Marcelewo	13,2	25,0	45,5	3
17.	Nekla	4,9	8,9	24,1	1
18.	Pauliny	15,4	25,0	30,8	3
19.	Pyszczyń	23,3	25,0	68,0	3
20.	Siemno	6,9	14,1	34,6	3
21.	Stronno	5,2	5,7	29,4	1
22.	Strzelce Dolne	3,9	8,3	28,9	1
23.	Strzelce Górne	6,5	10,5	29,2	3
24.	Suponin	3,6	6,1	31,0	1
25.	Trzebień	13,6	27,1	38,9	3
26.	Trzeciewiec	4,1	9,0	31,7	1
27.	Trzęsacz	2,0	4,0	34,8	1
28.	Włoki	5,8	9,7	14,5	1
29.	Wudzyń	8,9	12,9	29,2	3
30.	Wudzynek	7,6	13,1	35,8	3
31.	Zalesie	0,9	3,1	21,4	0
32.	Zła Wieś	0,0	0,0	0,0	0
RAZEM GMINA DOBRZĄ		6,3	9,1	27,6	42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Na podstawie zebranych danych, należy stwierdzić, że w granicach administracyjnych opisywanego obszaru występuje szereg problemów wynikających z niedostatków ekonomicznych ludności i gospodarstw domowych. Kumulacja problemów występuje w następujących miejscowościach: Augustowo, Kotomierz, Marcelowo, Pauliny, Pyszczyń, Siemno, Strzelce Górne, Trzebień, Wudzyń i Wudzynek, gdzie zdiagnozowano występowanie wskaźnika wyższego niż średnia dla Gminy Dobrzą w każdym z badanych obszarów.

4.4. PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ - POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM

Analiza poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym została oparta o stwierdzenie czy w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym występuje publiczna infrastruktura sportu, rekreacji lub publiczne place zabaw oraz czy występuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska lub ich placówki filialne). Brak takiej infrastruktury wskazuje na występowanie stanu kryzysowego.

Tabela 23. Wskaźniki dla ujawnienia stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w ramach cech szczegółowych: poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym

Lp.	Miejscowość	Czy w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym występuje publiczna infrastruktura sportu, rekreacji lub publiczne place zabaw? (tak/nie)	Czy w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym występuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska lub ich placówki filialne)? (tak/nie)	Liczba czynników wskazujących na występowanie stanu kryzysowego
1.	Aleksandrowiec	nie	nie	2
2.	Aleksandrowo	nie	nie	2
3.	Augustowo	nie	nie	2
4.	Borówno	tak	nie	1

5.	Chelmszczanka	nie	nie	2
6.	Dobrcz	tak	tak	0
7.	Gądecz	tak	tak	0
8.	Hutna Wieś	tak (Gądecz)	nie	1
9.	Karczemka	tak (Zalesie)	tak (Zalesie)	0
10.	Karolewo	tak	nie	1
11.	Kotomierz	tak	tak	0
12.	Kozielec	tak	tak	0
13.	Kusowo	tak	tak	0
14.	Linówek	tak (Dobrcz)	nie	1
15.	Magdalenka	tak (Kotomierz)	tak (Kotomierz)	0
16.	Marcelewo	nie	nie	2
17.	Nekla	tak	tak	0
18.	Pauliny	tak (Dobrcz)	tak (Dobrcz)	0
19.	Pyszczyń	nie	nie	2
20.	Sienno	tak	tak	0
21.	Stronno	tak	nie	1
22.	Strzelce Dolne	tak	tak	0
23.	Strzelce Górne	tak	nie	1
24.	Suponin	tak	tak	0
25.	Trzebień	tak	tak	0
26.	Trzeciewiec	tak	tak	0
27.	Trzęsacz	tak	nie	1
28.	Włóki	tak	tak	0
29.	Wudzyn	tak	tak	0
30.	Wudzynek	tak	tak	0
31.	Zalesie	tak	tak	0
32.	Zła Wieś	tak (Trzęsacz)	nie	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Analiza zebranych danych wskazuje, że na terenie Gminy Dobrcz występują miejscowości, których mieszkańcy mają utrudniony dostęp do domu kultury, biblioteki, świetlicy wiejskiej, placu zabaw lub boiska sportowego. Wśród takich miejscowości należy wymienić: Aleksandrowiec, Aleksandrowo, Augustowo, Chelmszczankę, Marcelowo, Pyszczyń.

4.5. PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ – ZESTAWIENIE OGÓLNE

W świetle zebranych danych przygotowano zestawienie zbiorcze wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w ramach cech szczegółowych.

Biorąc pod uwagę wszystkie badane elementy, stan kryzysowy występuje w miejscowościach: Pyszczyń, Pauliny, Trzebień, Wudzyn, Sienno, Wudzynek, Augustowo, Kotomierz, Kusowo.

Prezentowano ile razy zdiagnozowano wystąpienie poszczególnych czynników wskazujących na występowanie stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy.

Tabela 24. Wskaźniki dla ujawnienia stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w ramach cech szczegółowych: zestawienie ogółem

Lp.	Miejscowość	Liczba czynników wskazujących na występowanie stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w ramach cech szczegółowych: zaawansowanie procesu starzenia ludności	Liczba czynników wskazujących na występowanie stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w ramach cech szczegółowych: problemy rynku pracy	Liczba czynników wskazujących na występowanie stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w ramach cech szczegółowych: samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych	Liczba czynników wskazujących na występowanie stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w ramach cech szczegółowych: poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	Ogólna liczba występujących przekroczeń średniej wartości dla danego obszaru
1.	Aleksandrowiec	0	0	0	2	2
2.	Aleksandrowo	1	0	1	2	4
3.	Augustowo	0	1	3	2	6
4.	Borówno	0	1	0	1	2
5.	Chełmszczanka	2	0	0	2	4
6.	Dobrcz	0	0	0	0	0
7.	Gądecz	0	3	0	0	3
8.	Hutna Wieś	0	1	1	1	3
9.	Karczemka	0	0	1	0	1
10.	Karolewo	2	0	0	1	3
11.	Kotomierz	2	1	3	0	6
12.	Kozielec	2	1	0	0	3
13.	Kusowo	2	3	1	0	6
14.	Linówek	0	0	0	1	1
15.	Magdalenka	0	1	2	0	3
16.	Marcelewo	0	0	3	2	5
17.	Nekla	0	3	1	0	4
18.	Pauliny	2	3	3	0	8
19.	Pyszczyń	2	3	3	2	10
20.	Sienno	2	2	3	0	7
21.	Stronno	0	1	1	1	3
22.	Strzelce Dolne	2	2	1	0	5
23.	Strzelce Górne	0	1	3	1	5
24.	Suponin	0	0	1	0	1
25.	Trzebień	2	3	3	0	8
26.	Trzeciewiec	2	2	1	0	5
27.	Trzęsacz	2	1	1	1	5
28.	Włóki	0	1	1	0	2
29.	Wudzyn	2	3	3	0	8
30.	Wudzynek	2	2	3	0	7
31.	Zalesie	0	0	0	0	0
32.	Zła Wieś	2	0	0	1	3
RAZEM GMINA DOBR CZ		31	39	42	20	129

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Dodatkowo należy wziąć pod uwagę, że na podstawie kryterium szczegółowego zaliczania szkoły podstawowej i gimnazjum do placówek o niskim poziomie kształcenia, każda z miejscowości otrzymuje dodatkowy punkt za lokalizację w rejonie szkół o niskim poziomie kształcenia.

V. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Zgodnie z Zasadami projektowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 wyznaczenie obszaru zdegradowanego na obszarach wiejskich odbywa się poprzez wskazanie miejscowości wykazujących stan kryzysowy (za obszar zdegradowany uważa się całą miejscowość, w której stwierdzono występowanie stanu kryzysowego), a wskazanie obszaru rewitalizacji jest zależne od wybranego celu rewitalizacji.

5.1. METODYKA WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI

Szczegółowy proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji powinien przebiegać następująco:

- 1) dla wszystkich miejscowości Gminy Dobrcz należy przeprowadzić diagnozę, mającą na celu identyfikację występowania stanu kryzysowego;
- 2) do obszaru zdegradowanego należy zaliczyć miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:
 - na terenie miejscowości identyfikuje się co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami i jednocześnie wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla Gminy Dobrcz,
 - na terenie miejscowości znajdują się przestrzenie zdegradowane lub proponuje się inne kryterium reprezentujące przynajmniej jedną ze sfer (negatywne zjawisko), o których mowa przy definicji stanu kryzysowego.

Dla poszczególnych miejscowości można posłużyć się takimi samymi lub różnymi kryteriami (wyborem wskaźników), jednak zgodnie z zasadami określonymi powyżej.

Obszar zdegradowany może stanowić jedna miejscowość lub kilka miejscowości. Należy jednak pamiętać, że obszarem rewitalizacji może zostać obszar zdegradowany w całości lub jego część jeśli łącznie nie przekracza 20% powierzchni i 30% ludności Gminy Dobrcz.

Dalsza część wyznaczenia obszaru rewitalizacji zależna jest przede wszystkim od zamierzonego celu rewitalizacji. Gmina musi więc wybrać i spełnić jeden z 4 poniższych zestawów kryteriów w odniesieniu do obszaru zdegradowanego lub jego części i tym samym zdecydować się na określony kierunek działań rewitalizacyjnych:

A. Cel rewitalizacji: przekształcenie obszaru zdegradowanego na cele aktywizacji społecznej

Za obszar rewitalizacji można uznać miejscowości, w których jednocześnie spełnione zostaną następujące warunki:

- występują przestrzenie zdegradowane, które mogą być zaadaptowane do celów rozwoju społecznego,
- na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnymi brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej lub publicznej infrastruktury sportu lub publicznej infrastruktury rekreacji lub publicznych placów zabaw lub na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnymi nie funkcjonuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących (np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska – lub ich placówki filialne).

B. Cel rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji gospodarczej

Za obszar rewitalizacji można uznać miejscowości, w których jednocześnie spełnione są warunki:

- występują przestrzenie zdegradowane, które mogą być zaadaptowane do celów rozwoju gospodarczego,
- na terenie gminy brakuje terenów inwestycyjnych typu brownfield,
- na terenie gminy są zarejestrowane osoby bezrobotne.

C. Cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Za obszary rewitalizacji można uznać miejscowości, w których jednocześnie spełnione są warunki:

- miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego),
- lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących (np. przez sektor ngo),
- na terenie miejscowości lub w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym dostępna jest publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących.

W przypadku realizacji tego typu interwencji do obliczenia wskaźników udziału mieszkańców i udziału powierzchni uwzględnia się liczbę uczniów objętych wsparciem i powierzchnię zajmowaną przez obiekty publiczne, w których odbywa się aktywizacja.

D. Cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

Za obszar rewitalizacji można uznać miejscowości, w których jednocześnie spełnione są warunki:

- miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej,
- lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących (np. przez sektor NGO),
- na terenie miejscowości lub w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym dostępna jest publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących.

Jeśli tak przeprowadzona delimitacja obszaru rewitalizacji wskazuje do rewitalizacji miejscowości, w których łączna liczba mieszkańców przekracza 30% ludności gminy i/lub w których suma powierzchni przekracza 20% ogólnej powierzchni w gminie, niezbędne jest dokonanie wyboru zawężającego. W pierwszej kolejności należy przeprowadzić działania na rzecz adaptacji przestrzeni zdegradowanych na cele rozwoju gospodarczego. Następnie trzeba przeprowadzić działania, które zapewniają efekty rewitalizacyjne w miejscowościach o największej liczbie mieszkańców (działania zapewniające możliwie najszersze oddziaływanie społeczne). Kolejność planowania reszty zadań jest dowolna.

Jednocześnie należy podkreślić, że powyższe zasady delimitacji umożliwiają wybór obszaru rewitalizacji dużo mniejszego niż wskazane progi 20% powierzchni gminy i 30% liczby ludności gminy, jeżeli takie są potrzeby, możliwości i polityka gminy. Zalecana jest priorytetyzacja i koncentracja działań dla zwiększenia ich efektywności.

5.2. PROPOZYCJA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO i OBSZARU REWITALIZACJI

W celu opracowania charakterystyki wszystkich miejscowości wchodzących w skład Gminy Dobrcz zebrano dane dotyczące w szczególności sytuacji społecznej mieszkańców opisywanego obszaru. Analizie poddano kwestie związane z koncentracją negatywnych zjawisk, w szczególności bezrobocia, problemów ekonomicznych ludności, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego. Zbadano również problem niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Zebrane dane są rzetelne i porównywalne, ponieważ zostały pozyskane z instytucji bezpośrednio zajmujących się poszczególnymi kwestiami społecznymi: m.in. Gminy Dobrcz, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrczu, Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku.

Biorąc pod uwagę sferę społeczną proponuje się włączenie do obszaru zdegradowanego następujących miejscowości:

- ze względu na zaawansowanie procesu starzenia ludności: Chełmszczanka, Karolewo, Kotomierz, Kozielec, Kusowo, Pauliny, Pyszczyń, Siemno, Strzelce Dolne, Trzebień, Trzeciewiec, Trzęsacz, Wudzyn, Wudzynek, Zła Wieś,
- ze względu na występujące problemy rynku pracy: Gądecz, Kusowo, Nekla, Pauliny, Pyszczyń, Trzebień, Wudzyn,
- ze względu na brak samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych: Augustowo, Kotomierz, Marcelewo, Pauliny, Pyszczyń, Siemno, Strzelce Górne, Trzebień, Wudzyn i Wudzynek,
- ze względu na niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym: Aleksandrowiec, Aleksandrowo, Augustowo, Chełmszczankę, Linówek, Marcelewo, Pyszczyń i Złą Wieś,

- ze względu na skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym oraz aktywność edukacyjną młodzieży w wieku 13-18 lat możliwe jest włączenie do obszaru zdegradowanego wszystkich miejscowości.

Ponadto należy stwierdzić, że w kilku miejscowościach problemy społeczne mierzone zaproponowanymi wskaźnikami występują szczególnie często. Pomijając aspekt niewystarczającej skuteczności kształcenia dzieci na poziomie podstawowym oraz aktywność edukacyjną młodzieży w wieku 13-18 lat, wykazanej na terenie całej Gminy Dobrcz poniżej scharakteryzowano ile razy wartość danego wskaźnika dla miejscowości jest mniej korzystna niż średnia wartość wskaźnika.

Najwięcej problemów społecznych zidentyfikowano w miejscowości Pyszczyń (10 z 10 możliwych). Następnie po 8 wskaźników wyższych niż średnia wartość dla Gminy Dobrcz zdiagnozowano w miejscowościach: Wudzyn, Trzebień i Pauliny. Kolejne dwie wsie: Wudzynek i Sienno znalazły się w grupie notującej po 7 przekroczeń, natomiast Augustowo, Kotomierz i Kusowo przekroczyły przyjęty próg danego wskaźnika w 6 przypadkach.

Warunkiem koniecznym do uznania obszaru zdegradowanego jako obszar rewitalizacji jest kumulacja problemów społecznych oraz występowanie przestrzeni zdegradowanych.

Wobec zebranych informacji proponuje się uznanie za obszar zdegradowany następujących miejscowości: Augustowo, Gądecz, Kotomierz, Kusowo, Pauliny, Pyszczyń, Sienno, Strzelce Górne, Trzebień.

Obszarem rewitalizacji może zostać obszar zdegradowany w całości lub jego część jeśli łącznie nie przekracza 20% powierzchni gminy oraz 30% jej ludności. W związku z powyższym do obszaru rewitalizacji proponuje włączyć się zamieszkane i zabudowane części miejscowości zgodnie z granicami -wyznaczonymi na załączniku graficznym:

- Augustowo – cała miejscowość,
- Pauliny – cała miejscowość,
- Pyszczyń – cała miejscowość,

oraz

- Gądecz – zwarta część miejscowości wraz z zespołem dworskim i jego otoczeniem,
- Kotomierz – zwarta część miejscowości wraz z zespołem pałacowym i jego otoczeniem,
- Kusowo – zwarta część miejscowości położona na wschód od drogi krajowej nr 5,
- Sienno – zwarta część miejscowości wraz z pozostałościami zespołu dworskiego i jego otoczenia,
- Strzelce Górne – zwarta część miejscowości wraz z zespołem dworskim i jego otoczeniem,
- Trzebień – najbliższe otoczenie zespołu pałacowego oraz świetlicy wiejskiej wraz z tymi obiektami.

Należy podkreślić, że stan kryzysowy może zostać stwierdzony w przypadku koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Zgodnie z powyższym, wskazane powyżej miejscowości można włączyć do obszaru zdegradowanego ze względu na występowanie w nich negatywnych zjawisk o charakterze technicznym. Zgodnie z przeprowadzoną wizją terenową oraz wywiadem społecznym obiekty budowlane położone na proponowanych obszarach zdegradowanych cechują się postępującą degradacją stanu technicznego oraz brakiem funkcjonowania rozwiązań technicznych, umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych.

W szczególności widoczne są niedostatki w zakresie termomodernizacji budynków mieszkalnych. Jak wynika z zebranych danych na terenie wskazanego obszaru istnieje duża potrzeba realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych budynków.

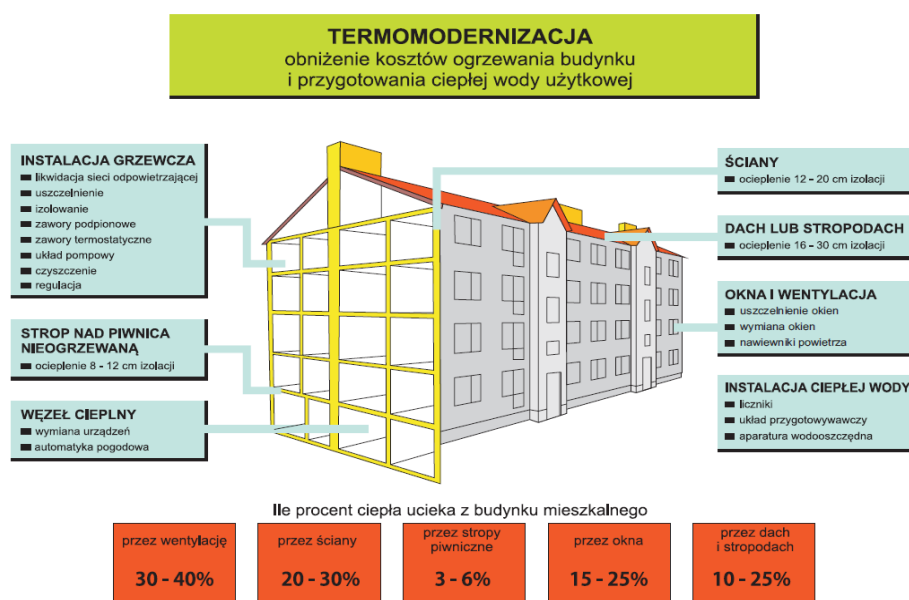
Powszechnie przyjmuje się, że termomodernizacja to działanie mające na celu zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej na potrzeby danego budynku. Działania składające się na ten proces dotyczą wszelkich usprawnień w zakresie wytwarzania, przesyłania, wykorzystania i zmniejszania zużycia energii. W ich skład wchodzi:

- ocieplenie dachu/stropodachu
- ocieplenie ścian,
- wymiana lub remont okien,
- modernizacja lub wymiana systemu grzewczego w budynku,
- unowocześnienie systemu wentylacji,
- usprawnienie systemu wytwarzania ciepłej wody użytkowej,

Oprócz czynników wpływających na straty ciepła na które mamy ograniczony wpływ jak położenie geograficzne i usytuowanie, nie bez znaczenia pozostają inne, takie jak powierzchnia zewnętrzna (im bardziej bryła domu jest skupiona, tym mniejsze są straty ciepła), zastosowanie wykuszy i balkonów (stanowią mostki energetyczne) oraz wykorzystane materiały budowlane. W budynkach jednorodzinnych przez okna i drzwi straty ciepła wynoszą około 10-25% ogólnych strat ciepła, podobnie przez wentylację, natomiast przez dach około 25-30%. Największe straty ciepła są związane z przegrodami zewnętrznymi i w skrajnych przypadkach wynoszą do 35% strat ciepła z całego domu. Dlatego niezmiernie istotne z punktu widzenia kosztów eksploatacji budynku jest prawidłowe dobranie materiałów budowlanych na przegrody zewnętrzne.

Inną ważną przyczyną strat ciepła, przekładających się na zużycie paliw i energii, jest niska sprawność instalacji grzewczej. Wynika to przede wszystkim z niskiej sprawności źródła ciepła, czyli kotła, ale także ze złego stanu technicznego wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania. Zły stan techniczny instalacji centralnego ogrzewania wynika przede wszystkim z jej rozregulowania, braku lub niedokładnego zaizolowania rur oraz zwężeń w przepływie czynnika grzewczego w rurach i grzejnikach spowodowane odkładaniem się osadów stałych. Wysokie zużycie energii cieplnej wynika również z braku możliwości łatwej regulacji i dostosowania zapotrzebowania ciepła do zmieniających się warunków pogodowych (automatyka kotła) i potrzeb cieplnych w poszczególnych pomieszczeniach (zawory termostatyczne).

Na kolejnej rycinie przedstawiono procentowy udział strat ciepła z budynku oraz przykładowe standardowe działania termomodernizacyjne poszczególnych elementów obiektu.

Ryc. 15. Zobrazowanie korzyści płynących z termomodernizacji budynku
Źródło: „Nowa misja – niższa emisja”, Krajowe Stowarzyszenie Inicjatyw, 2014

Kolejnym problemem związanym z brakiem możliwości efektywnego korzystania z obiektów budowlanych w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska jest wysoki udział nieruchomości mieszkalnych wykorzystujących tradycyjne surowce (np. węgiel kamienny, węgiel brunatny, drewno) do ogrzewania budynków mieszkalnych i przygotowania ciepłej wody użytkowej. Powoduje to powstawanie dużej ilości zanieczyszczeń stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia miejscowej ludności.

Indywidualne źródła ogrzewania budynków stanowią główne źródło „niskiej emisji”. Niska emisja to zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego szkodliwe dla zdrowia i środowiska substancjami powstałymi w wyniku procesów spalania paliw i innych procesów związanych z bytowaniem człowieka, m.in.: zaopatrzeniem w energię ciepłą budynków. Spaliny emitowane przez kominy o wysokości około 10 m (budynki mieszkalne), rozprzestrzeniają się w przyziemnych warstwach atmosfery. Niska wysokość emitorów w powiązaniu z częstą w okresie zimowym inwersją temperatury, sprzyja kumulacji zanieczyszczeń. Indywidualne gospodarstwa domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza, wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania. Wprowadzanie do powietrza zanieczyszczeń z kotłowni budynków mieszkalnych przez osoby fizyczne nie podlega żadnym ograniczeniom prawnym, organizacyjnym i ekonomicznym.

Na uwagę zasługuje również fakt, że znaczna część wykorzystywanych w proponowanych obszarach zdegradowanych źródeł ogrzewania i ciepłej wody użytkowej nie odpowiada wymaganym standardom w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Wiek kotłów centralnego ogrzewania determinuje ich sprawność użytkową. Wraz ze wzrostem okresu przez jaki eksploatowany jest kocioł, spada jego sprawność grzewcza, czyli należy zużyć więcej paliwa, aby ogrzać tą samą powierzchnię. Powoduje to wzrost kosztów ogrzewania oraz wydzielanie większej ilości CO₂ do atmosfery.

Według rozporządzenia z dnia 27.02.2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej, średnia sprawność wytwarzania ciepła z węglowego kotła centralnego ogrzewania wyprodukowanego po 2000 r. wynosi około 82 %, dla kotła wyprodukowanego w latach 1980-2000 jest już 65%, natomiast urządzenia wyprodukowane przed 1980 r. charakteryzują się sprawnością na poziomie 60%.

Analizując możliwość efektywnego korzystania z obiektów budowlanych, w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska należy stwierdzić że na terenie obszaru proponowanego jako obszar zdegradowany występuje mała liczba mikroinstalacji OZE np. panele słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne czy pompy ciepła.

Dodatkowo należy podkreślić, że na proponowanych obszarach rewitalizacji znajdują się obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków, co potwierdza istotną dla Gminy Dobrcz wartość tych terenów. Zebrane dane potwierdzają prawidłowość wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów przewidzianych do rewitalizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dobrcz.

Podsumowując należy stwierdzić, że wyznaczenie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na terenie Gminy Dobrcz zostało oparte o:

- wnioski i ustalenia wynikające ze spotkania zorganizowanego w dniu 01.12.2015 r. w Urzędzie Gminy Dobrcz, w którym wzięli udział pracownicy Urzędu Gminy, Radni Gminy Dobrcz, Sołtysi oraz przedstawiciele firmy Green Key z Poznania - wykonawcy przedmiotowej dokumentacji,
- szczegółową analizę negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym opartą o dane Urzędu Gminy Dobrcz, Gminnego Ośrodka pomocy Społecznej w Dobrczu, Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku oraz innych zainteresowanych instytucji,
- analizy zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno - funkcjonalnych i technicznych w oparciu o wizję terenową odbytą w dniach 27-29 stycznia 2016 r.,
- rozmów z mieszkańcami, wywiadów społecznych odbytych podczas wizji terenowej odbytej w dniach 27-29 stycznia 2016 r.,
- spotkania prezentującego wyniki diagnozy wraz z mapą uwzględniającą zasięg obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji i wzorem przedmiotowej uchwały.

Biorąc pod uwagę zebrane dane i informacje uznaje się za zasadne wyznaczenie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w zaproponowanej formie.